



REPUBLICA MOLDOVA
RAIONUL CIMIȘLIA
CONSILIUL ORĂȘENESC CIMIȘLIA

4100, str. Ștefan cel Mare 14, or. Cimișlia, tel.: 0241 22842, fax: 0241 25739
www.cimislia.md



DECIZIA
nr. 6/15
din 18.09.2020

Cu privire la actualizarea
Programului de Revitalizare Urbană
a orașului Cimișlia 2019-2021

În temeiul art. 4 (1) b), g) din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28.12.2006, art. 14 (2) h, o), art. 14 p) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, art. 3 (2) g), (4), art. 4 f), art. 9 (1), art. 10, art. 11 (1) din Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, HG nr. 967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, Consiliul orășenesc Cimișlia, **DECIDE**:

1. A aproba actualizarea Programului de Revitalizare Urbană a orașului Cimișlia 2019-2021, (anexă).
 - 1.1 A stabili locația pentru construcția Centrului Sportiv Regional Cimișlia în zona de Revitalizare Urbană, adiacent Stației de Pompieri și Salvatori Cimișlia.
2. Primarul va ține cont de planul de acțiuni pentru implementarea Programului la elaborarea bugetelor anuale, va acționa în vederea implementării și va raporta public implementarea Programului.
3. Prezenta decizie va fi publicată în Registrul de stat al actelor locale și pe pagina oficială a primăriei.

Președintele ședinței



Ion ȚURCANU

Secretarul interimar al Consiliului

Cristina PÎNZARI



Programul de Revitalizare Urbană a orașului Cimișlia 2019-2021

Cimișlia, 2019

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului nr. 309/2017/M3 „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Moldovei 2016-2020 în domeniul politicii urbane și de dezvoltare urbană” (2017 – 2019), implementat de Ministerul Investițiilor și Dezvoltării Economice a Poloniei, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și Solidarity Fund PL în Moldova. Proiectul este cofinanțat în cadrul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone - Polish aid.



Guvernul Republicii Moldova
Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale și
Mediului



MINISTERSTWO
INWESTYCJI
I ROZWOJU



CUPRINS

<u>1</u> <u>Introducere</u>	3
<u>1.1</u> <u>Descrierea generală a orașului</u>	3
<u>1.2</u> <u>Contextul local</u>	4
<u>1.3</u> <u>Corelarea Programului de Revitalizare Urbană cu documentele de politici locale</u>	5
<u>2</u> <u>Analiza orașului</u>	6
<u>2.1</u> <u>Delimitarea orașului</u>	7
<u>2.2</u> <u>Diagnoza zonelor degradate</u>	10
<u>2.2.1</u> <u>Analiza fenomenelor sociale cheie</u>	11
<u>2.2.2</u> <u>Analiza altor fenomene negative</u>	13
<u>2.3</u> <u>Identificarea zonelor urbane degradate</u>	19
<u>2.5</u> <u>Analiza aprofundată a zonei de revitalizare</u>	23
<u>2.5.1</u> <u>Caracteristica zonei de revitalizare</u>	23
<u>2.5.2</u> <u>Analiza aprofundată a zonei de revitalizare</u>	24
<u>3</u> <u>Viziunea și obiectivele programului</u>	29
<u>4</u> <u>Proiectele de revitalizare urbană în zona ȘP or. Cimișlia</u>	30
<u>Lista proiectelor de bază:</u>	30
<u>Lista proiectelor complementare:</u>	40
<u>5</u> <u>Implementarea Programului de Revitalizare a zonei Școlii Profesionale Cimișlia</u>	45
<u>5.1</u> <u>Activități la etapa de elaborare a programului de revitalizare</u>	45
<u>5.2</u> <u>Activități la etapa de implementare a programului de revitalizare</u>	45
<u>6</u> <u>Managementul Programului de Revitalizare a zonei ȘP Cimișlia</u>	47
<u>7</u> <u>Monitorizarea și evaluarea Programului de Revitalizare</u>	50
<u>ANEXE</u>	51

Primăria or. Cimișlia

Date de contact: **B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt, 14, primăria Cimișlia.**

Persoana responsabilă de revitalizare urbană: **SIDOR Vasile**

Telefon: **0 (241) 2 4146**

Email: proiecte@cimislia.md

Programul de revitalizare urbană a orașului Cimișlia a fost elaborat în baza principiilor de participare, transparență și parteneriat. **Programul a fost aprobat la ședința Consiliului Local din 22.03.2019 .**

Echipa locală a or. Cimișlia a fost sprijinită, în procesul de elaborare a programului, de experții consorțiului "Projekty Miejskie" din Polonia, specialiștii **Agenției de Dezvoltare Regională Sud.**

1 Introducere

1.1 Descrierea generală a orașului

Orașul Cimișlia este amplasat în **Zona de Sud a Republicii Moldova** (stepa Bugeacului), pe malurile râului Cogâlnic, la o distanță de circa 76 km de Chișinău, este reședința raionului cu același nume. Orașul este la intersecția drumurilor de importanță republicană: Chișinău - Bolgrad, Chișinău - Giurgiulești, Tiraspol - Leova.

Actualmente numărul populației or. Cimișlia constituie **12 642 oameni**. Suprafața urbană a orașului este de **146.12 km²**, dintre care circa 58% de teren având destinație agricolă (livezi, vii, pământ arabil). Cimișlia are un fond funciar destul de mare datorită faptului că în componența orașului intră 3 sate: Bogdanovca Nouă, Bogdanovca Veche, Dimitrovca.

Prima atestare documentară a localității datează din 4 iulie 1620. Potrivit mai multor documente, denumirea localității este **una tătărească**, cuvântul „**cimișlia**”, potrivit unei legende, însemnând „**bogăție, bogat**”.

Orașul Cimișlia este gazda mai multor evenimente naționale și regionale. A devenit o tradiție, ca în fiecare primăvară, în ajunul sărbătorilor pascale să sărbătorim ”**Parada Florilor**” - una dintre cele mai frumoase și plăcut mirositoare târguri-expoziții. **Cursele de cai** au devenit o tradiție pentru cimișlieni, competiția fiind de rang național, adună cele mai bune rase de cai în valea râului Cogâlnic. La sfârșit de august, sărbătorim cel mai gustos festival - **Festivalul Strugurelui**. Toamna ne aduce un alt eveniment frumos - Iarmarocul ”**Mioriță Laie-bucălaie**”, menirea căruia este promovarea tradițiilor specifice zonei noastre, și anume creșterea ovinelor și caprinelor.



1.2 Contextul local

Programul de Revitalizare Urbană a or. Cimișlia a fost elaborat în conformitate cu documentul "Linii Directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova" (elaborat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului din Republica Moldova)¹. Procesul de elaborare a programului se încadrează în șirul activităților proiectului nr. 309/2017/M3 „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Moldovei 2016-2020 în domeniul politicii urbane și de dezvoltare urbană” (2017 – 2019) susținut de Polish Aid, coordonat de Ministerul Investițiilor și Dezvoltării din Polonia, implementat în colaborare cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului din Republica Moldova și Solidarity Fund PL in Moldova / Centrul de Informare pentru Autoritățile Locale.

Orașul Cimișlia, alături de alte 8 orașe din Republica Moldova a participat, în perioada 2017 – 2018, la pilotarea planificării strategice în domeniul dezvoltării urbane, beneficiind de suport tehnic, inclusiv sprijinul experților în domeniul revitalizării urbane din Polonia și Republica Moldova.

Programul de Revitalizare Urbană (PRU) a orașului Cimișlia este un document de planificare strategică prin care primăria Cimișlia urmărește scoaterea din situația de criză a celei mai degradate zone din oraș. Scopul Programului de Revitalizare Urbană a or. Cimișlia reprezintă sporirea calității vieții locuitorilor din zona de revitalizare, prin implicare și asociere comunitară și reabilitarea elementelor de infrastructură urbană.

Programul de RU a or. Cimișlia fost elaborat în mod participativ, în baza principiilor de transparență și dialog conform documentului "Linii Directoare" și a experienței din Polonia, dar în mod special în baza specificului local.

Procesul de elaborare a programului a fost divizat în patru etape de bază:

1. Delimitarea zonelor orașului și diagnoza zonelor degradate
2. Analiza Aprofundată a Zonei de Revitalizare
3. Planificarea ideilor de proiecte
4. Consultarea și aprobarea Programului de Revitalizare Urbană

Primul pas al procesului a fost desemnarea de către Primărie a persoanei responsabile de revitalizare urbană a or. Cimișlia: Vasile Sidor, specialist atragerea investițiilor și scrierea proiectelor (Dispoziția Primarului or. Cimișlia nr. 2/2 din 18.04.2018), cu rol de coordonator al procesului.

În procesul de elaborare a Programului, echipa din Cimișlia a fost susținută de facilitatori din partea echipei proiectului. Persoana responsabilă de revitalizare urbană în cadrul primăriei Cimișlia a participat în perioada octombrie 2017 – decembrie 2018 la 7 sesiuni de instruire și un stagiu de practică în Polonia.

Documentul a fost finalizat în decembrie 2018, în perioada 05-26 februarie 2019 a fost consultat public. În data de 15 februarie a fost organizată ședința de audieri a documentului, la care au participat membrii comisiei consultative și reprezentanți ai ADR Sud și societății civile. De asemenea recomandările în legătură cu PRU au fost primite prin telefon și email până în data de 26 februarie. PRU a fost aprobat de

¹ <http://madr.gov.md/ro/file/1956>

către Consiliul Local al or. Cimișlia la data de: 22 martie 2019 prin decizia nr. 2/4. și actualizat prin decizia 6 /18 din 18.09.2020.

1.3. Corelarea Programului de Revitalizare Urbană cu documentele de politici

Programul de Revitalizare Urbană a or. Cimișlia se încadrează în sistemul politicilor locale, fiind în corelare cu următoarele documente:

Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2016-2020 – Pentru încadrarea în contextul național al politicii de dezvoltare regională, PRU este corelat cu Strategia Națională de Dezvoltare Regională pentru anii 2016–2020, fiind asigurată armonizarea documentelor la nivel de obiective strategice, obiective specifice și măsuri. Astfel, implementarea PRU va contribui la atingerea obiectului specific 2 al SNDR – 2) - *Susținerea dezvoltării durabile a regiunilor și asigurarea unui sistem urban policentric.*

Strategia de Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Sud - este principalul document de planificare strategică la nivel regional. PRU al orașului Cimișlia va contribui la atingerea obiectivului specific 2 *Creșterea economică echilibrată și durabilă, măsura Identificarea și planificarea dezvoltării centrelor urbane.*

Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Cimișlia 2015-2020 aprobată prin decizia consiliului local nr.:4/9 din 20.05.2014. Documentul reprezintă principalul document de planificare al or. Cimișlia. Strategia este elaborată în concordanță cu principiile dezvoltării durabile pentru asigurarea unui proces decizional participativ. Spațiul de acțiune al strategiei este mult mai larg, conceptul programului de revitalizare urbană referindu-se la intervenții concentrate pe zonele dezavantajate. Programul de revitalizare urbană va urmări atingerea obiectivelor de dezvoltare strategică la nivelul zonei de revitalizare. Printre obiectivele și prioritățile strategiei care vor fi atinse prin implementarea programului sunt: susținerea și antrenarea tinerilor în activități de antreprenariat; dezvoltarea și diversificarea activităților socio-culturale; extinderea participării publice în procesul decizional; dezvoltarea infrastructurii sociale; extinderea și amenajarea spațiilor verzi din comunitate.

Planul de dezvoltare economică locală al orașului Cimișlia 2019-2020 reprezintă un document de politici sectorială. Planul a fost dezvoltat cu suportul inițiativei UE Primării pentru creșterea economică pentru asigurarea unei dezvoltări economice durabile a orașului. Zona Școlii Profesionale fiind una de importanță strategică pentru orașul Cimișlia, planul prevede mai multe acțiuni pentru stabilirea relațiilor și parteneriatelor dintre Școala Profesională și mediul de afaceri local. Astfel organizarea târgurilor de carieră și sesiunilor de orientare profesională pentru tinerii din localitate; asigurarea incluziunii sociale prin promovarea antreprenoriatului social și crearea hub-ului creativ sunt acțiunile care se regăsesc în ambele documente.

Planul Urbanistic General al orașului Cimișlia a fost aprobat prin decizia consiliului local nr.: 8/4 din 27.10.2010 pentru sistematizarea dezvoltării spațiale și amenajarea orașului. În acest sens, PRU se încadrează din perspectiva reabilitării infrastructurii urbane a zonei de revitalizare. PRU a fost elaborat în

condordanță cu prescripțiile specifice pentru unitatea teritorială de referință 2, hotarele căreia corespund cu zona de revitalizare.

2. Analiza orașului

În baza principiului participativ și transparenței, în cadrul procesului de elaborare a Programului RU au fost constituite următoarele structuri:

- Comitetul de Coordonare, format din: primarul localității – Sergiu Andronachi; viceprimarul – Olga Zlati; arhitectul șef al orașului - Rita Sandu și persoana responsabilă de revitalizare urbană – Sidor Vasile (actualizat 2020). Rolul Comitetului a fost asigurarea planificării și realizării tuturor etapelor de elaborare a programului, în mod special colectarea și prelucrarea datelor / informațiilor necesare și realizarea analizei cantitative și calitative la etapa de delimitare a sectoarelor orașului și diagnoza zonelor degradate.
- Comisia Consultativă formată din 31 membri: 25 locuitori ai zonei de revitalizare; 4 reprezentanți ai instituțiilor publice (Școala Profesională Cimișlia și primăria Cimișlia); 2 din sectorul antreprenorial.

În perioada mai – decembrie 2018 au fost organizate: 8 ședințe ale Comitetului de Coordonare, 6 întruniri ale Comisiei Consultative și 4 vizite în teren (în sectoarele orașului Cimișlia).

În procesul de elaborare a documentului, în total, au fost implicate circa 50 de persoane dintre care: aprox. 10 reprezentanți ai instituțiilor publice (Primăria Cimișlia, Școala Profesională Cimișlia, Direcția Asistență Socială, Agenția privind Ocuparea Forței de Muncă, Inspectoratul Ecologic, Centrul de Sănătate Publică), 3 reprezentanți ai sectorului civic, 2 din sectorul antreprenorial și aprox. 30 locuitori.

Prima etapă a procesului de elaborare a Programului de Revitalizare Urbană a or. Cimișlia a constat în delimitarea orașului în sectoare, cu scopul de a le identifica pe cele degradate. Această etapă a fost realizată în perioada 5 aprilie 2018 - 31 mai 2018.

Zonele degradate sunt determinate de acumularea fenomenelor sociale negative, însoțite de probleme economice, de mediu, de infrastructură sau spațial-funcționale.

În procesul de delimitare a sectoarelor orașului și de analiză a zonelor degradate au fost mai multe provocări. În lipsa unei delimitări administrativ-teritoriale a orașului documentată în cadrul primăriei, echipa a utilizat metoda de delimitare a orașului folosită de Centrul de Sănătate Publică Cimișlia.

În rezultat, orașul a fost divizat în 10 sectoare, care au fost analizate în baza a 12 indicatori clasificați în 5 categorii: social, economic, mediu, tehnic și spațial-funcțional. În acest sens, colectarea și prelucrarea datelor a fost o mare provocare. Evidența statistică a diferitor tipuri de indicatori se face doar la nivel de oraș, iar în unele cazuri numai la nivel de raion. În cea mai mare parte, indicatorii au fost identificați prin repartizarea pe sectoare urbane în baza informației primare existente la deținătorii de date. În cadrul programului au fost analizate datele furnizate de Direcția Asistență Socială Cimișlia, Biroul de Statistică, Agenția privind Ocuparea Forței de Muncă, Centrul de Sănătate Publică, Agenția Servicii Publice, Comisia Electorală Centrală, Camera de Înregistrări de Stat și Primăria Cimișlia.

2.1 Delimitarea orașului

Împărțirea teritorială a orașului a fost făcută în baza modelului Centrului de Sănătate Cimișlia, orașul neavând o împărțire administrativă utilizată în procesul de lucru la primărie. Numărul populației este prezentat în baza datelor Î.S. CRIS Registru a persoanelor înregistrate la domiciliu, denumirile sectoarelor fiind cele uzuale, cunoscute și folosite de locuitorii orașului. La delimitarea orașului a fost luată în calcul asigurarea comparabilității acestora, suprafața și numărul populației fiind relativ similare.

Tabel 1. Suprafața și numărul populației sectoarelor orașului

Nr.	Sectoare	Suprafața, km2	Numărul locuitorilor
	Orașul Cimișlia	10.694	12642
1	Traian	0.715	774
2	Alecsandri	0.799	1321
3	Alexandru cel Bun	0.786	1401
4	Taivani	0.988	1868
5	Malina	1.095	1433
6	Centru	1.748	2197
7	Recea	1.409	1284
8	Decebal	1.120	1169
9	Cogîlnic	1.530	1195
10	Japari	0.504	0
	Sursa:	În baza calculelor proprii	Registru persoane înregistrate la domiciliu, ÎS CRIS Registru

Numărul populației și suprafața sectoarelor este prezentat în tabelul 1. Delimitarea geografică a sectoarelor urbane este prezentată în figura 2, din care se observă cele 10 sectoare ale or. Cimișlia:

Traian – situat în partea de vest a orașului, cu case la sol. Sectorul Traian se întinde de-a lungul străzii Alecsandri, unde se poziționează majoritatea instituțiilor publice și agenților economici. Astfel, mulți din indicatorii analizați sunt distorsionați, majoritatea infrastructurii prezentă în sectorul Centru și Alecsandri fiind utilizată și de locuitorii sectorului Traian.

Alecsandri – situat în partea de vest a orașului, cu denumirea veche de "Mahala Cenacului". Este un sector cu case la sol și blocuri multietajate, cu infrastructură dezvoltată. În perioada sovietică aici au fost poziționate câteva companii agricole mari, ceea ce a influențat și dezvoltarea infrastructurii. În sector există o grădiniță, iar la intersecția cu sectorul Centru se află Biblioteca și LT "Mihai Eminescu".

Alexandru cel Bun – sector în partea de vest a orașului, care se întinde de-a lungul drumului Cimișlia-Leova. Sectorul este un cartier locativ, preponderent cu case la sol, și câteva întreprinderi industriale. Infrastructura sectorului este una dezvoltată, aflându-se în apropierea instituțiilor socio-culturale, aici fiind o grădiniță.

Taivani – situat în partea de nord-vest a orașului. Acesta este unul dintre cele mai noi sectoare, construcția caselor începând în anii '80. Infrastructura cartierului este dezvoltată, excepție făcând partea cu cele mai noi case.

Malina – sector din partea de sud-vest a orașului cu denumirea istorică de "Hîrtopaș". Sectorul este străbătut de drumul Cimișlia- Comrat. Sectorul este reprezentat de case la sol. În sector se află o zonă industrială parțial funcțională. Infrastructura nu este dezvoltată, cea mai mare parte a caselor nefiind conectată la rețeaua de canalizare.

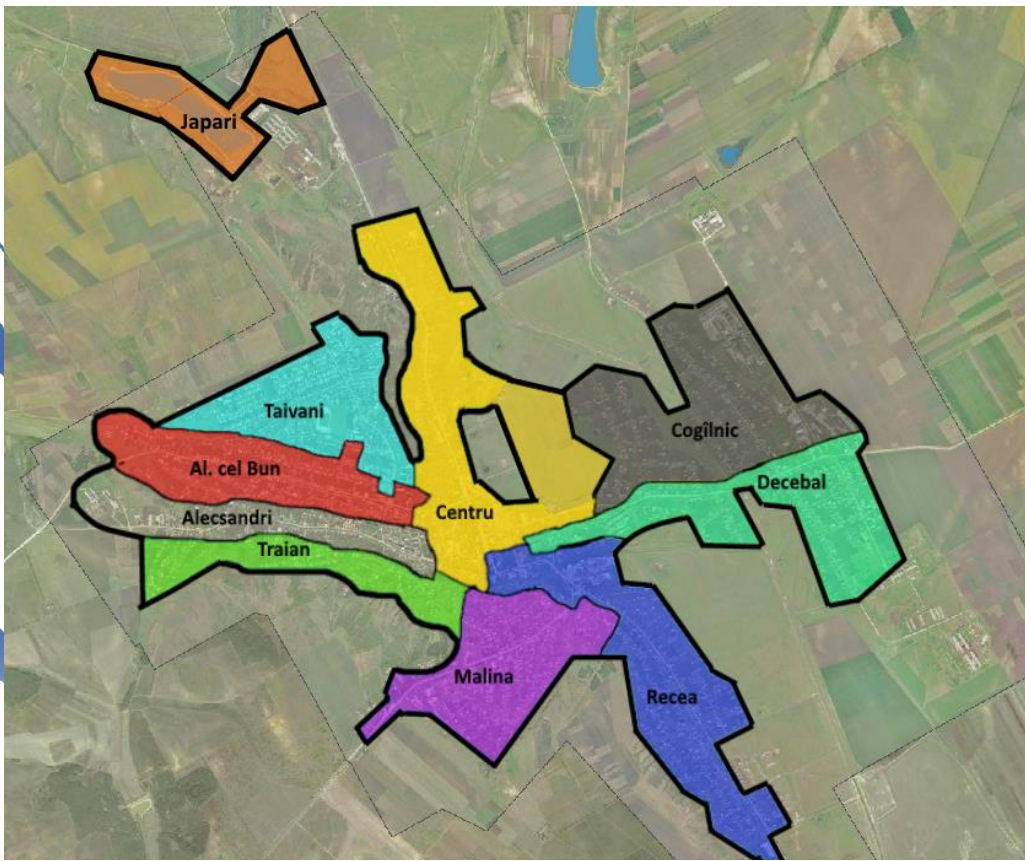
Centru (inclusiv ȘP) – sectorul include partea centrală și de nord, numită și zona Școlii Profesionale, de-a lungul drumului Cimișlia-Hîncești. Sectorul Centru are cea mai dezvoltată (neuniform) infrastructură și economie, care influențează și sectoarele aflate în proximitatea acesteia. Zona centru include și un sector care conform perspectivei de dezvoltare stipulate în strategia de dezvoltare și a PUG va deveni loc de agrement, odihnă activă și sport.

Recea – sector periferic, situat în sudul orașului, de-a lungul drumului Cimișlia- Basarabeasca. Până în anii 1960, Recea era un sat separat de orașul Cimișlia, care avea primărie proprie. Infrastructura este subdezvoltată.

Decebal – sector cu case la sol, în partea de sud-est a orașului, fiind străbătut de drumul Cimișlia-Tighina. Sectorul s-a dezvoltat odată cu construcția principalei zone industriale a orașului. Aici există o grădiniță și o bibliotecă, care sunt utilizate inclusiv de locuitorii sectorului Cogîlnic. Infrastructura zonei este subdezvoltată.

Cogîlnic – Sector în partea de nord-est a orașului, alături de zona Decebal este traversat de râul Cogîlnic. În acest sector se află principala zonă industrială din oraș, care a influențat dezvoltarea sectorului. Infrastructura este subdezvoltată în comparație cu restul orașului. Aici există clădirea fostului gimnaziu, care a fost închis în anul 2017.

Japari – sector în extravilanul orașului, fostă zonă de agrement formată în jurul unui lac artificial. În prezent lacul este degradat, fiind necesare lucrări de reabilitare. Zona are potențial economic, aici situându-se o tabără de vară, un hotel și un restaurant care pot impulsiona dezvoltarea turismului. În același timp resursele de apă pot influența pozitiv dezvoltarea agriculturii în zonă.



Figură 1 Delimitarea zonelor oraşului

2.2 Diagnoza zonelor degradate

Determinarea zonelor degradate a fost realizată prin analiza tuturor sectoarelor din oraș în baza a 5 categorii de indicatori: sociali, economici, de mediu, tehnici, spațial – funcționali. Această analiză a permis studierea sectoarelor orașului din toate perspectivele, ceea ce a facilitat înțelegerea pe deplin a situației complexe la nivelul fiecărui sector.

Adițional analizei cantitative (în baza indicatorilor și a datelor statistice colectate), persoana responsabilă de revitalizare în cadrul primăriei Cimișlia împreună cu membrii Comitetului de Coordonare și facilitatorii locali, au realizat vizite în teren pentru a acumula informații calitative și a înțelege corect realitatea din sectoarele orașului.

Tabel 2. Lista Indicatorilor utilizați în analiza sectoarelor orașului

Domeniu	Denumire Indicator	Sursa	Tip de indicator/ Interpretare
Social	Beneficiari de asistență socială	Direcția Asistență socială Cimișlia	Destimulatoriu
	Persoane cu necesități speciale	Direcția Asistență socială Cimișlia	Destimulatoriu
	Consultații oferite de AOFM	Agenția privind Ocuparea Forței de Muncă	Destimulatoriu
	Grupuri de inițiativă	Primăria Cimișlia	Stimulatoriu
	Adresări la medicul de familie	Centrul de Sănătate Publică Cimișlia	Stimulatoriu
Economic	Numărul de întreprinderi	Agenția Servicii Publice Cimișlia	Stimulatoriu
	Numărul de întreprinderi Înregistrate/ Radiate	Camera de înregistrări de stat	Stimulatoriu
Mediu	Numărul de puncte de colectare a deșeurilor	ÎM Servicii Publice Cimișlia	Stimulatoriu
	Intensitatea Circulației rutiere	Strategia infrastructurii transportului terestru	Destimulatoriu
Spațial Funcțional	Instituții socio-culturale	Primăria Cimișlia	Stimulatoriu
Tehnic	Lungimea drumurilor cu îmbrăcăminte rigidă	Primăria Cimișlia	Stimulatoriu

Pentru determinarea zonelor urbane degradate cea mai mare importanță s-a dat identificării fenomenelor sociale negative. Astfel în cadrul analizei, 5 dintre cei 11 indicatori analizați la nivel de sectoare sunt indicatori sociali. Pentru asigurarea comparabilității sectoarelor, au fost utilizați indicatorii relativi, aflându-se valoarea acestora la nivel de sector, raportată la 1000 de locuitori (la nivel de sector). Rezultatul obținut la nivel de sector a fost comparat cu valoarea medie pe oraș. Metodologia specifică pentru analiza datelor pe categorii este explicată la fiecare paragraf.

Sectorul Japari nu a fost analizat la majoritatea indicatorilor sus-numiți, fiind o zonă nelocuită, dar care are un potențial de revitalizare și de impulsionare economică al orașului.

2.2.1 Analiza fenomenelor sociale cheie

Pentru a identifica intensitatea fenomenelor sociale negative la nivel de sectoare ale orașului, au fost analizați, în total, 8 indicatori sociali. Pentru a oferi o imagine generală, în tabelul 3, sunt prezentați 5 cei mai reprezentativi indicatori.

Cu oranj sunt marcate valorile indicatorilor în 4 sectoare care reflectă intensitatea sporită a fenomenelor sociale negative, în comparație cu media pe oraș. În tabel au fost incluși indicatori relativi (indicatorii raportați la 1000 de locuitori la nivel de sector) pentru a asigura comparabilitatea unităților de analiză. Datele analizate sunt pentru anul 2017 din următoarele surse: Agenția Raională privind Ocuparea Forței de Muncă, Centrul Medicilor de Familie Cimișlia, Direcția Asistență Socială Cimișlia etc.

Tabel 3. Rezumatul analizei indicatorilor sociali cheie

Sectoare	1	2	3	4	5
	Beneficiari de asistență socială	Persoane cu necesități speciale	Consultații oferite de AOFM	Grupuri de inițiativă	Adresări la medicul de familie
Cimișlia	24,8	32,2	4,8	2,5	951
Traian	27,1	27,1	7,8	1,3	1441
Alecsandri	22,7	41,6	4,5	2,3	1179
Alexandru cel Bun	38,5	35,7	2,1	3,6	670
Taivani	17,1	38,5	3,2	4,8	924
Malina	17,4	26,5	6,3	2,8	1251
Centru	28,7	26,9	5,5	1,8	388
Recea	28,8	31,9	3,1	2,3	680
Decebal	16,3	24,8	5,1	0,9	1467
Cogîlnic	31,0	35,1	7,5	1,7	1211

Valoarea fiecărui indicator reprezintă rezultatul raportului: indicatorul primar la 1000 locuitori la nivel de sector.

Numărul beneficiarilor de asistență socială - arată care sunt sectoarele cu cel mare grad de sărăcie și numărul persoanelor social-vulnerabile. În orașul Cimișlia, 318 persoane beneficiază de diferite tipuri de ajutor social, dintre care 120 beneficiază de alimentație gratuită la cantina socială care este finanțată din bugetul orașului. Peste 64 % din numărul beneficiarilor de asistență socială se găsesc în 4 cele mai problematice sectoare – Alexandru cel Bun, Cogîlnic, Recea și Centru.

Persoanele cu necesități speciale reprezintă una din cele mai vulnerabile categorii de populație din perspectiva integrării în societatea, încadrarea în câmpul muncii și accesul la diverse servicii și utilități publice. În orașul Cimișlia sunt înregistrate peste 400 de persoane cu nevoi speciale (înregistrați în anul 2017). Pentru 25 de copii și tinerii cu nevoi speciale, în cadrul Centrului de Creație a tinerilor sunt organizate diverse activități. Totuși, nu toate persoanele sunt integrate în societate și există necesitatea de a extinde serviciile de acest tip. În sectoarele Alecsandri, Taivani, Alexandru cel Bun și Cogîlnic, înregistrează cea mai înaltă pondere a persoanelor cu dizabilități.

Numărul adresărilor la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă (AOFM) indică nivelul veniturilor locuitorilor, ponderea înaltă a persoanelor fără un loc de muncă, respectiv fără un venit stabil, reflectă și o rată de sărăcie mai mare în sector. În lipsa indicatorilor privind numărul șomerilor înregistrați la nivel de zone urbane, a fost analizată situația privind forța de muncă și șomajul din perspectiva numărului adresărilor la AOFM. Numărul mare de adresări la AOFM din anumite sectoare vorbește despre un număr mare al persoanelor cu venituri reduse. În anul 2017 la oficiul AOFM s-au adresat 61 persoane în total, la nivelul or. Cimișlia.

Observăm o diferență clară de la un sector la altul, numărul adresărilor la 1000 de locuitori în sectorul Traian fiind de 4 ori mai mare decât în Alexandru cel Bun. Pe piața forței de muncă în raion există un exces de oferte de muncă, circa 330 de locuri de muncă vacante în luna octombrie 2018. Excesul de ofertă pe piață se explică prin emigrarea persoanelor apte de muncă și lipsa posibilităților de recalificare, pe piață fiind necesari specialiști cu calificare tehnică.

Numărul grupurilor de inițiativă (raportat la 1000 locuitori) reprezintă un indiciu privind nivelul de implicare a cetățenilor în viața publică a orașului, în procesul de soluționare a problemelor publice și manifestarea interesului față de situația comunității. Numărul grupurilor de inițiativă sau grupurilor neformale reflectă implicarea civică a cetățenilor în problemele comunității. Indicatorul a fost colectat în baza scrisorilor parvenite de la grupurile de cetățeni către primăria or. Cimișlia. Grupurile se formează, de regulă, pentru a sensibiliza actorii locali față de o problemă din sectorul în care locuiește acesta. În anul 2017 au fost identificate 32 de grupuri de cetățeni în orașul Cimișlia, cele mai active sectoare fiind Taivani și Alexandru cel Bun, cu mai mult de 3 grupuri de inițiativă la 1000 de locuitori. La polul opus sunt sectoarele Centru, Cogîlnic, Decebal și Traian, unde sunt mai puțin de 2 grupuri de inițiativă.

Un alt indicator care completează datele privind activismul civic este **rata de participare la alegeri**. După

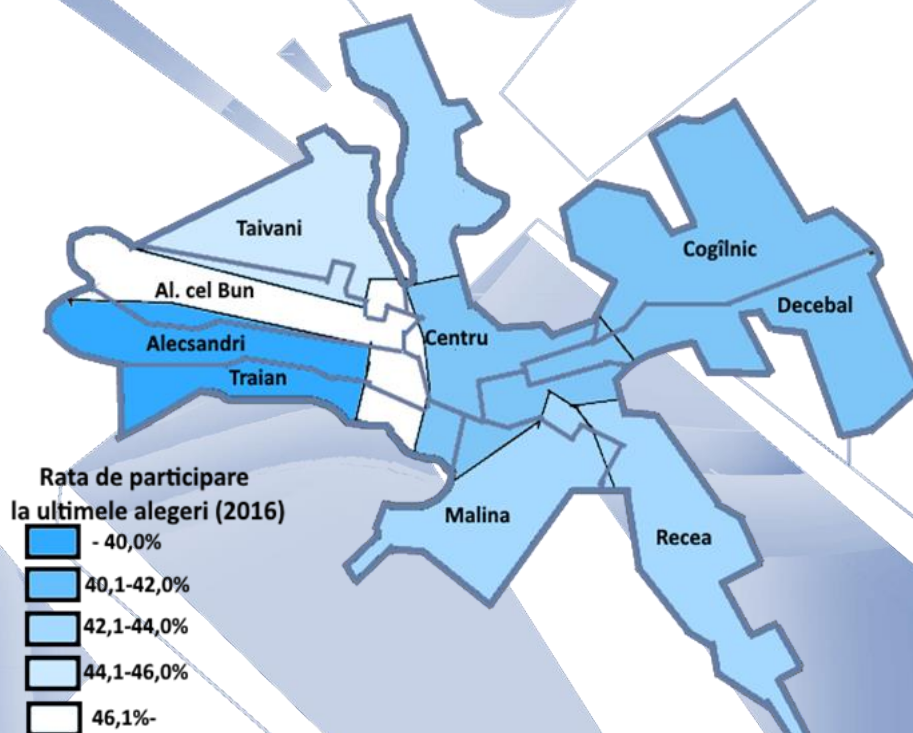


Figura 3. Rata de participare la alegerile prezidențiale din 2016

analiza ratei de participare la alegeri putem identifica circumscripții electoare în care tradițional acest indicator este sub media pe oraș, și viceversa.

În figura 3, vedem unitățile de analiză care înregistrează o rată scăzută de participare la alegeri, acestea practic coincid cu sectoarele cu cele mai puține grupuri de inițiativă. Delimitarea sectoarelor de este diferită de cea a circumscripțiilor electorale, în figura 3 hotarele sectoarelor delimitate au fost suprapuse cu cele ale circumscripțiilor.

Numărul de adresări la medicul de familie sub media înregistrată pe oraș, reflectă riscuri mai mare de îmbolnăvire și probleme de sănătate. În acest sens interpretăm datele în felul următor: numărul ridicat de adresări la medic reflectă grija populației și frecventarea medicului de familie în mod regulat

pentru a menține sănătatea în formă, iar numărul scăzut de adresări la medic indică nivelul mic de precauție și îngrijire a sănătății. Datele privind sănătatea publică oferă o imagine generală a condițiilor de trai a populației. Cele mai puține vizite la medic sunt făcute de locuitorii sectorului Centru, unde sunt în medie doar 388 adresări la medicul de familie, în comparație cu 951 adresări (media pe oraș), urmează sectorul Alexandru cel Bun (670), Recea (680), Taivani (924).

În figura 4 este prezentată intensitatea fenomenelor sociale la nivelul sectoarelor din oraș. Putem observa că sectoarele Centru și Cogîlnic au 4 (din totalul de 5) fenomene sociale negative, Alexandru cel Bun – 3 fenomene, Traian, Taivani și Recea - 2 fenomene. În același timp, zonele Alecsandri, Malina și Decebal înregistrează câte un fenomen social negativ.

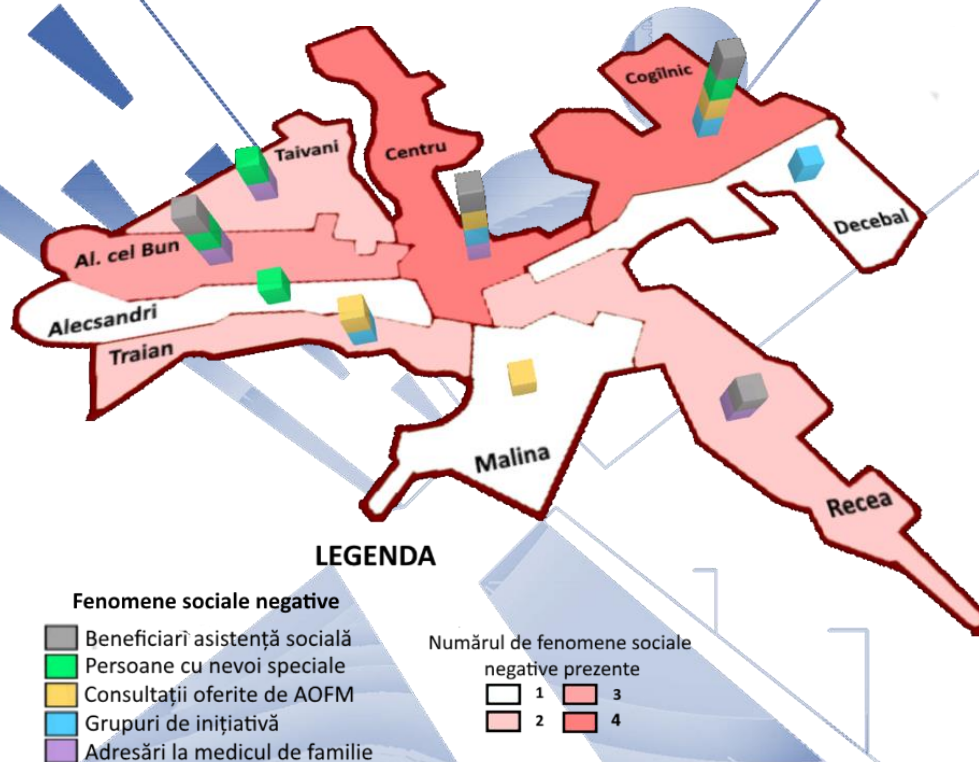


Figura 4. Intensitatea fenomenelor sociale

2.2.2 Analiza altor fenomene negative

Sfera economică

Unul dintre indicatorii care indică nivelul de dezvoltare economică a orașului este numărul agenților economici. În orașul Cimișlia, în anul 2017 au fost înregistrate peste 500 de întreprinderi. În structura economiei locale predomină comerțul, cu peste 50% din numărul întreprinderilor și cifra de afaceri înregistrată.²

Majoritatea întreprinderilor comerciale sunt deschise de antreprenorii locali. Ponderea înaltă a comerțului este influențată de poziționarea orașului la intersecția căilor de comunicație, dar și a migrației

² datele Biroului Raional de Statistică:

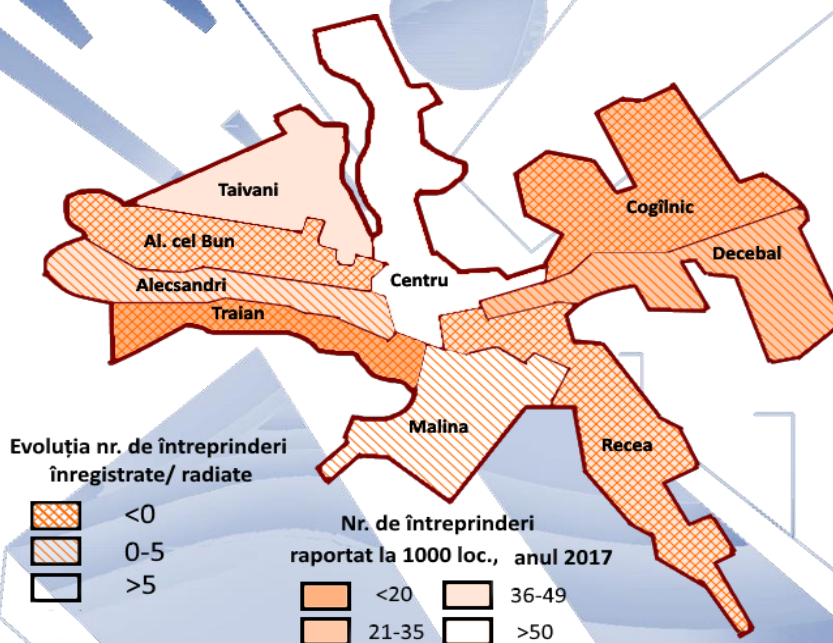
http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/60%20Statistica%20regionala/60%20Statistica%20regionala_03%20FM/SAL02_0400reg.px/table/tableViewLayout1/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774

populației, remitențele cărora contribuie la creșterea puterii de cumpărare. În oraș sunt câteva zone industriale, în care activează doar o parte din întreprinderile mari, rămase din perioada sovietică.

Un alt fenomen negativ înregistrat este scăderea numărului de salariați în sectorul real al economiei, care a scăzut cu circa 29% în raionul Cimișlia, în anii 2012-2016 conform datelor BNS³. Raionul Cimișlia fiind printre raioanele cu cea mai mare scădere a acestui indicator.

Pentru identificarea sectoarelor în care se înregistrează fenomene economice negative, a fost analizat numărul întreprinderilor și diferența dintre numărul întreprinderilor înregistrate și cele radiate (Figura 5). În sectorul Centru sunt înregistrate cele mai multe întreprinderi, peste 21% din numărul total, aici fiind poziționate majoritatea întreprinderilor comerciale și de prestare a serviciilor (fiind amplasate neproportional, preponderent doar în zona ultracentrală). Totodată, sectoarele Taivani și Centru înregistrează cea mai mare creștere a numărului de întreprinderi în ultimul an, circa 60% din întreprinderile înregistrate fiind în aceste 2 sectoare.

Astfel, se evidențiază sectoarele Traian, Cogîlnic, Recea și Alexandru cel Bun în care numărul întreprinderilor este în scădere, iar numărul mediu de întreprinderi este scăzut.



Sfera de mediu

Majoritatea datelor statistice și a rapoartelor publice privind starea mediului sunt doar la nivel de raion sau localitate. Pentru a avea o imagine clară a stării mediului la nivel de sectoare ale orașului au fost analizați indicatori cantitativi și calitativi.

În figura 6 este prezentată densitatea punctelor de colectare a deșeurilor. În sectoarele Centru și Cogilnic sunt cele mai puține puncte de colectare a deșeurilor – mai puțin de 3. Trebuie să menționăm că paralel cu punctele de colectare a deșeurilor, săptămânal deșeurile sunt evacuate de întreprinderea municipală de la fiecare gospodărie.

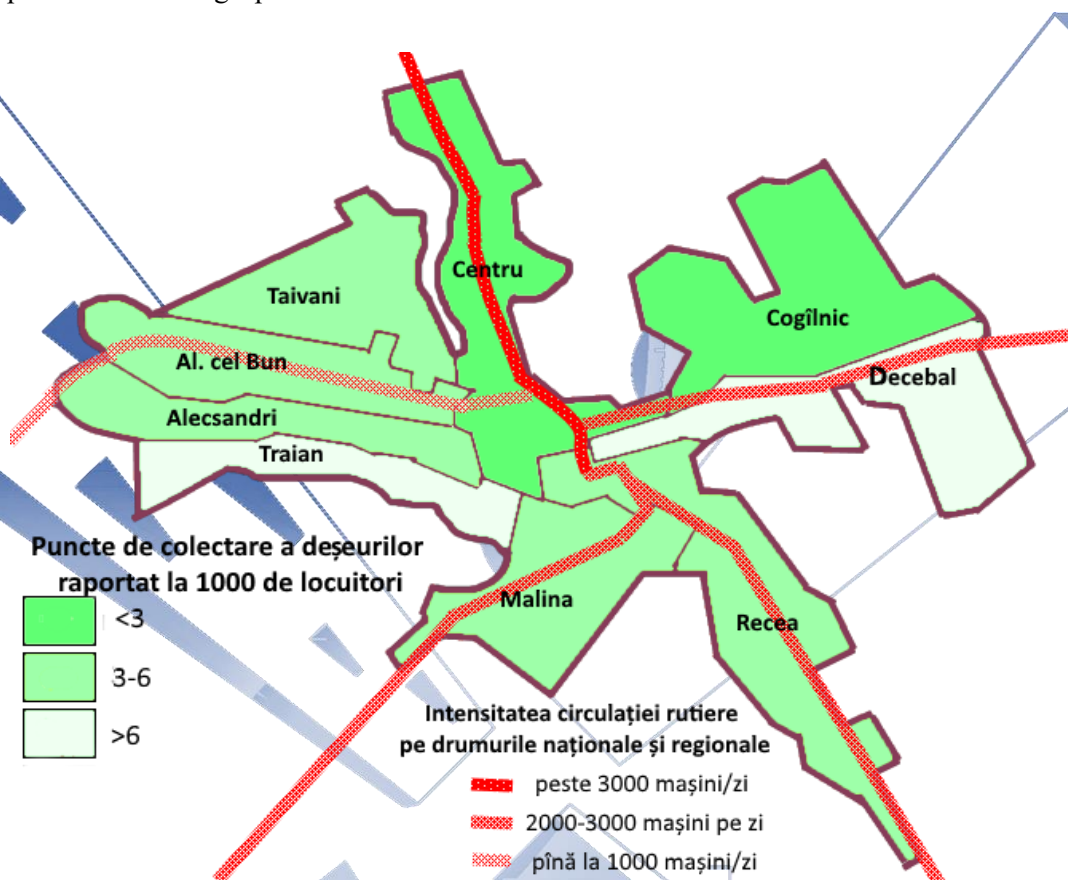


Figura 6. Calitatea factorilor de mediu

Unul din principalii poluanți sunt drumurile, orașul Cimișlia aflându-se la intersecția mai multor drumuri magistrale și naționale cu circulație intensă. Circulația intensă a automobilelor duce la poluarea fonică și a aerului. Conform datelor prezentate în Strategia infrastructurii transportului terestru pentru anii 2008-2017, a fost făcută analiza intensității circulației rutiere pe principalele drumuri naționale și regionale. Astfel cea mai intensă circulație se înregistrează pe drumul M3 și R3 care vine dinspre Chișinău și Hîncești, cu peste 4000 de mașini zilnic, drum care trece de-a lungul sectorului Centru (în special zona Școlii Profesionale). Drumul M3 care duce spre Comrat (sectorul Malina), R3 direcția Basarabeasca (sectorul Recea) și R26 direcția Tighina (sectorul Decebal) au intensitate de circulație similară cuprinsă între 2000-3000 de mașini zilnic. Drumul R47 care trece prin sectorul Alexandru cel Bun se circulă mai puțin de 1000 de mașini zilnic.

Datele calitative privind starea mediului au fost obținute în baza interviului cu inspectorul Aurica Gheorganov, Inspectoratul Ecologic Cimișlia. În sectorul Recea, conform informațiilor oferite de inspectorul Aurica Gheorganov, aerul este mai poluat decât în mediu pe oraș. Astfel, la distanța de circa 400m de sectorul locativ, este situată uzina de fabricare a asfaltului și depozitul de colectare a deșeurilor. La moment sunt efectuate lucrări de recultivare a depozitului de deșeuri. De asemenea, sectorul este intersectat de drumul Hîncești-Basarabeasca.

Proximitatea sectorului Recea de depozitul de colectarea a deșeurilor, unde la moment se efectuează lucrări de recultivare, influențează negativ calitatea apelor subterane. În sectorul Cogîlnic, periodic se revarsă apele reziduale provenite de la zona industrială, cauza fiind starea învechită a rețelei de canalizare.

În concluzie, din punct de vedere al factorilor de mediu, cele mai degradate sectoare sunt Recea, Cogîlnic și Centru, aici fiind prezenți cei mai mulți factori de poluare a mediului.

Sfera spațial-funcțională

Orașul Cimișlia este un oraș mic, având câte un singur prestator de servicii medicale, de securitate și alte servicii publice, care sunt situate în zona (ultra) centrală a orașului, sau în apropiere de aceasta, fapt menționat în Planul Urbanistic General al orașului. De asemenea, majoritatea instituțiilor de comerț și alimentare publică sunt situate în centrul orașului conform Planului Urbanistic General. În cadrul analizei spațial-funcționale au fost analizați prestatorii de servicii educaționale și socio-culturale din oraș, și anume: școlile, grădinițele, bibliotecile ș.a. Prezența instituțiilor socio-culturale, presupune existența unui spațiu de interacțiune în care sunt promovate valorile spirituale și activismul civic.

Iazul Japari prezintă un potențial spațial-funcțional înalt. În prezente în orașul Cimișlia nu există nici un rezervor de apă care ar putea fi folosit ca zonă de agrement. În prezent iazul este degradat, din cauza lipsei ploilor și înnămolirii izvoarelor acesta are o cantitate redusă de apă. Prin reabilitarea zonei, iazul Japari poate impulsiona dezvoltarea economică a orașului, în jurul iazului concentrându-se infrastructura turistică a orașului.

În orașul Cimișlia există 8 terenuri de joacă, repartizate în mai multe sectoare din oraș. Totuși, acestea necesită a fi îmbunătățite pentru a fi atractive pentru copii și părinți.

Sub aspectul amenajării teritoriului, în oraș se poate observa numărul insuficient de spații de agrement, terenuri sportive, parcuri. Conform PUG, în sectorul Centru, în apropiere de sectorul Cogîlnic este prevăzută crearea unui complex regional sportiv, care să includă infrastructură pentru mai multe tipuri de sport. Impactul acestui proiect ar contribui la reducerea dezechilibrelor sociale în special în zona centru și Cogîlnic, 2 din cele mai degradate social sectoare. Majoritatea acestor tipuri de infrastructuri le găsim în zona ultracentrală, de cele mai dese ori în cadrul instituțiilor socio-culturale. În sectoarele aflate la periferia orașului se observă lipsa acestor tipuri de spații.

În figura 7, locația instituției publice a fost prezentată cu o rază adiacentă de 500m, pentru a arăta sectoarele care au cea mai mică suprafață acoperită. Putem menționa că sectoarele care sunt mai aproape de centrul orașului au acces la mai larg la serviciile educaționale și socio-culturale. Totodată, nu există nici un sector care să fie acoperit în totalitate de raza instituțiilor socio-culturale. Sectoarele Recea și Malina au cele mai mari suprafețe neacoperite de aria instituțiilor socioculturale. În sectorul Recea existând doar o grădiniță, iar sectorul Malina nu are nici o instituție socio-culturală, fiind acoperită de aria instituțiilor din sectorul Centru.

Așadar, sectoarele Recea, Malina și Cogîlnic sunt mai defavorizate din perspectiva accesului la serviciile socio-culturale în comparație cu restul orașului. De asemenea dezvoltarea zonei de agrement Japari ar contribui la creșterea gradului de confort al locuitorilor orașului Cimișlia.

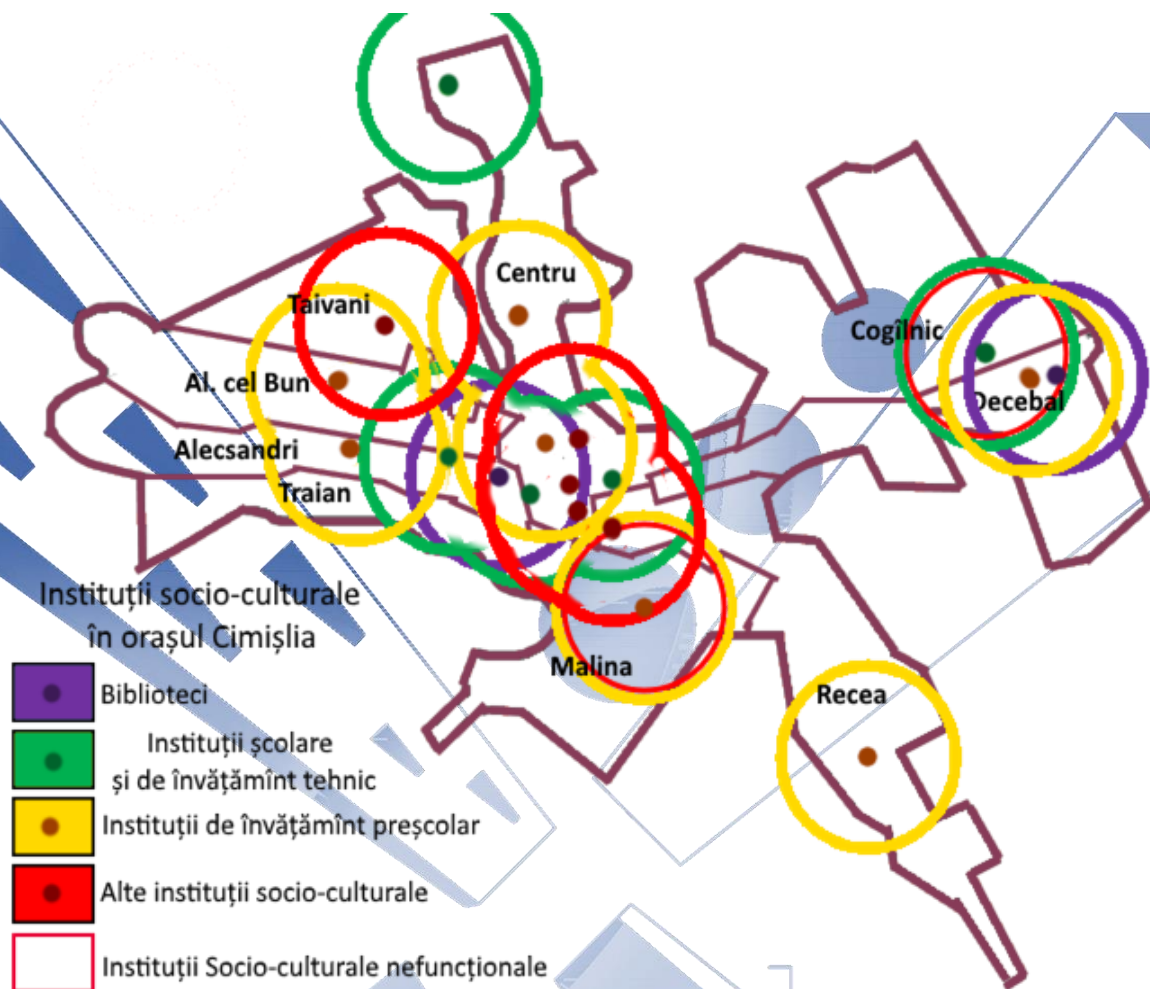


Figura 7. Accesul populației la servicii socio-culturale

Sfera tehnică

Analiza indicatorilor tehnici a fost realizată în baza ratei de conectivitate la utilitățile publice și infrastructură. Toate sectoarele orașului sunt conectate la rețelele de apeduct, gaz, telefonie, internet, energie electrică. Rețeaua de canalizare este dezvoltată neproportional în sectoarele or. Cimișlia, conductele fiind învechite.

Calitatea drumurilor este diferită de la un sector la altul, în sectoarele Traian (0 km) și Cogîlnic (doar 1,5 km drum local) practic lipsesc drumurile cu acoperire rigidă, după cum este indicat în figura 8. În 5 sectoare din oraș sunt drumuri naționale și regionale: Malina (1,6 km), Decebal (1,8 km), Alexandru cel Bun (2,3 km), Recea (3,6 km) și Centru (3,9 km). Drumurile locale cu acoperire rigidă sunt în mare parte prezente în sectorul Centru (3,2 km), Taivani (3 km), Alecsandri (2,7 km), Decebal (2 km) și doar 0,8 km în Malina. De asemenea, în oraș sunt iluminate doar străzile principale.

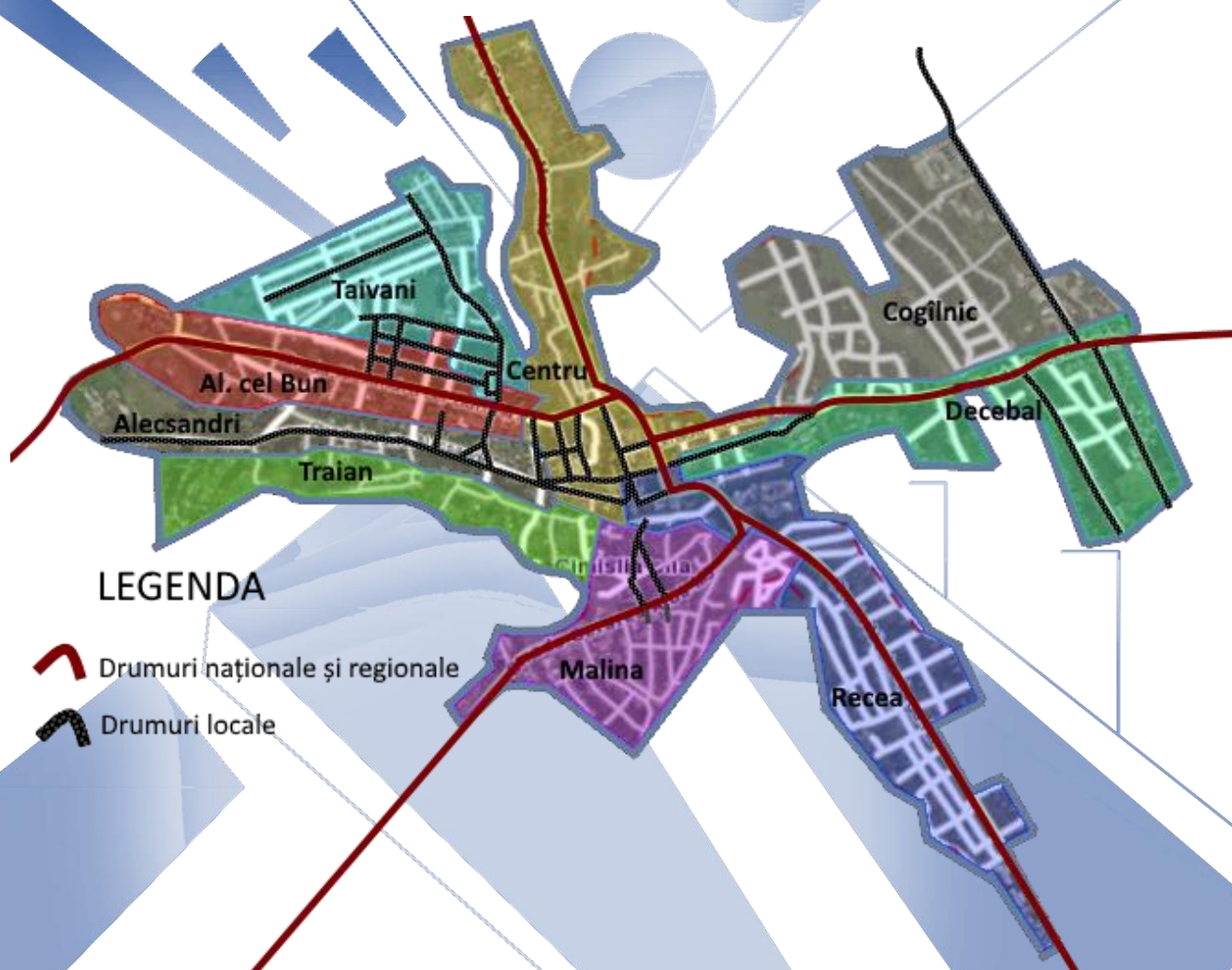


Figura 8. Drumuri cu acoperire rigidă în or. Cimișlia

2.3 Identificarea zonelor urbane degradate

Pentru determinarea zonelor degradate, au fost identificate sectoarele în care fenomenele sociale negative, sunt completate de fenomenele negative la unul din domeniile analizate mai sus: economie, mediu, spațial-funcțional și tehnică.

În figura 9 este prezentat rezumatul fenomenelor negative la nivel de sectoare.

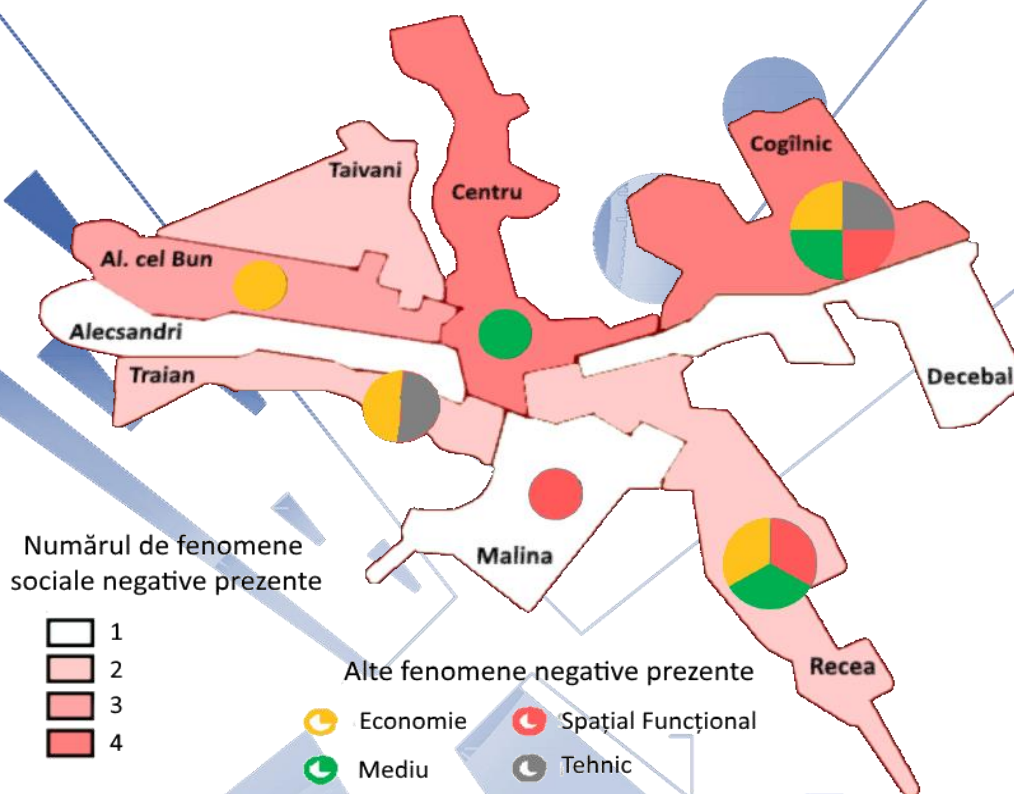


Figura 9. Rezumatul analizei zonelor orașului

În sectoarele în care intensitatea fenomenelor sociale negative este mai ridicată, vedem și prezența problemelor din alte sfere, ceea ce reflectă o legătură directă între acestea. Totodată sub aspectul creșterii confortului de trai al locuitorilor orașului, reabilitarea zonei de agrement Japari reprezintă un aspect cheie în dezvoltarea orașului. Sectoarele urbane degradate sunt :

- **Centru**, cu 4 fenomene sociale negative: nivel sporit al beneficiarilor de asistență socială; multe consultații oferite de AOFM; puține grupuri de inițiativă; un număr redus de adresări la medicul de familie. Adicional fenomenelor sociale negative, în Centru se înregistrează probleme de mediu: un număr scăzut de puncte de colectare a deșeurilor; poluarea aerului și poluare fonică din cauza intensității sporite a circulației rutiere pe drumurile naționale și regionale. Totodată este regiunea cu cel mai mare potențial.
- **Cogilnic** cu 4 fenomene sociale negative: nivel sporit al numărului de beneficiari de asistență socială și al persoanelor cu necesități speciale; multe consultații oferite de AOFM; puține grupuri de inițiativă. Fenomene complementare din domeniul economic: număr redus de întreprinderi; probleme de mediu: număr scăzut de puncte de colectare a deșeurilor și poluarea aerului; spațial-funcțional: număr redus de instituții socio-culturale; tehnic: lipsa drumurilor cu acoperire rigidă.

- **Alexandru cel Bun** cu 3 fenomene sociale negative: nivel sporit al numărului de beneficiari de asistență socială și al persoanelor cu necesități speciale; un număr redus de adresări la medicul de familie. Din punct de vedere economic: numărul întreprinderilor este în scădere, iar numărul mediu de întreprinderi este scăzut.
- **Japari** posedă un potențial socio-economic ridicat. Reabilitarea zonei ar contribui masiv la creșterea confortul social al locuitorilor și la dezvoltarea economică orașului.

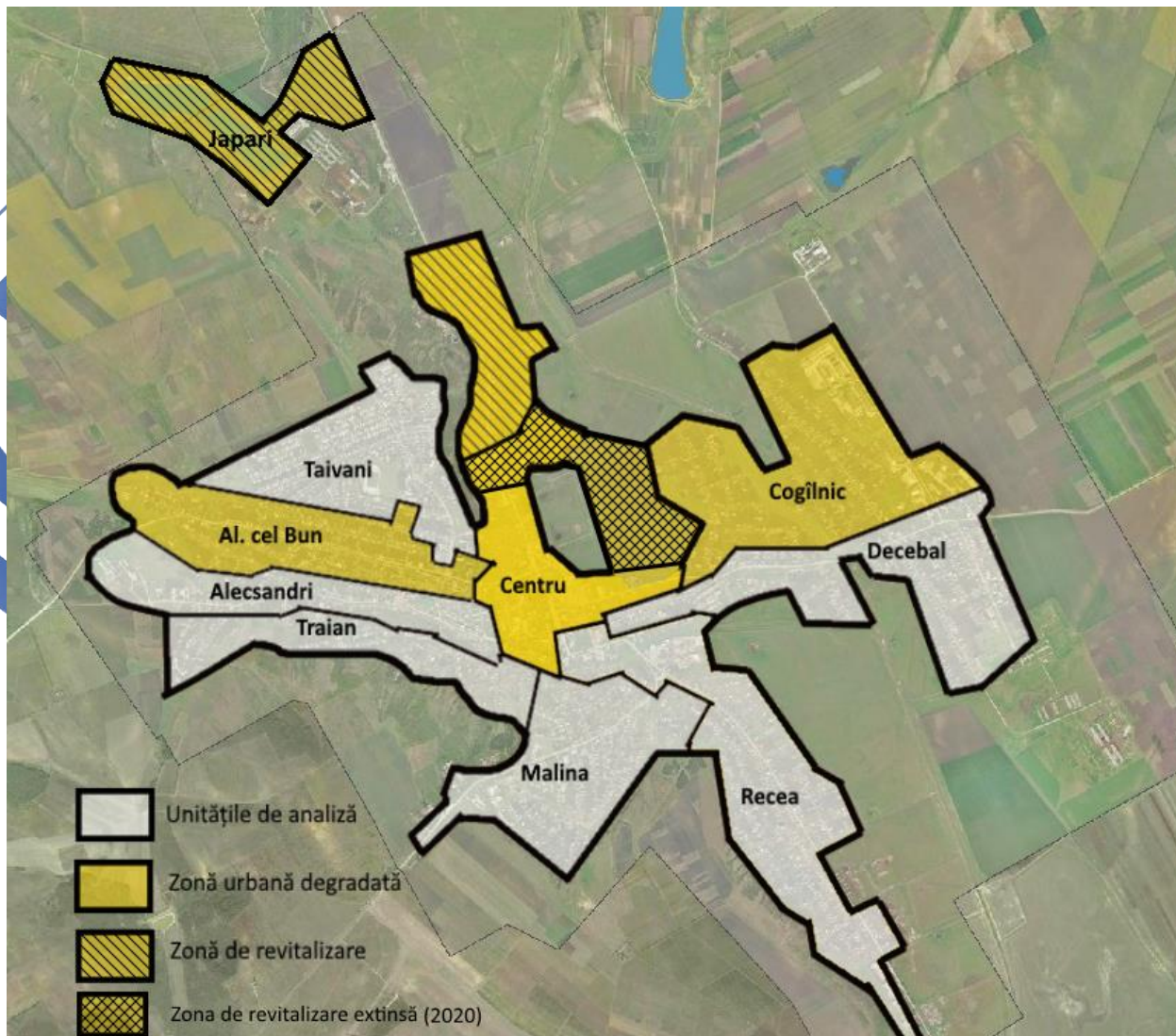
2.4 Determinarea zonei de revitalizare

Conform ”Liniilor Directoare privind Revitalizarea Urbană în Republica Moldova”, zona de revitalizare este zona care cuprinde întregul teritoriu sau o parte din zona degradată, caracterizată printr-o concentrare specifică a fenomenelor negative, pentru care, datorită importanței semnificative pentru dezvoltarea locală, se intenționează implementarea revitalizării.

Tabel 4. Suprafața și numărul populației zonelor degradate și de revitalizare

Sectoare	Suprafața, km2	Ponderea în suprafața orașului	Numărul locuitorilor	Ponderea sectorului în numărul total de locuitori
Cimișlia	10.694	100 %	12642	100 %
Centru	1.748	16 %	2197	17 %
Cogîlnic	1.530	15 %	1195	9 %
Alexandru cel Bun	0.786	8 %	1402	11 %
Japari	0.504	5 %		
Total zone degradate	4.198	41 %	4794	37 %
Zona de revitalizare (ȘP - parte din zona Centru+ sectorul Japari)	1.073	10%	630	5%
Zona de revitalizare (ȘP - parte din zona Centru+ sectorul Japari) Actualizat 2020	1700	15,8%	948	7,5%

Pentru determinarea zonei de revitalizare, Comitetul de Coordonare pentru revitalizarea urbană a orașului Cimișlia, ca urmare a analizei realizate, a efectuat o serie de vizite în teren în perioada iunie-iulie 2018, pentru analiza calitativă a acestora. Astfel au fost vizitate sectoarele Centru, Cogîlnic, Decebal, Traian, Taivani și Alecsandri.



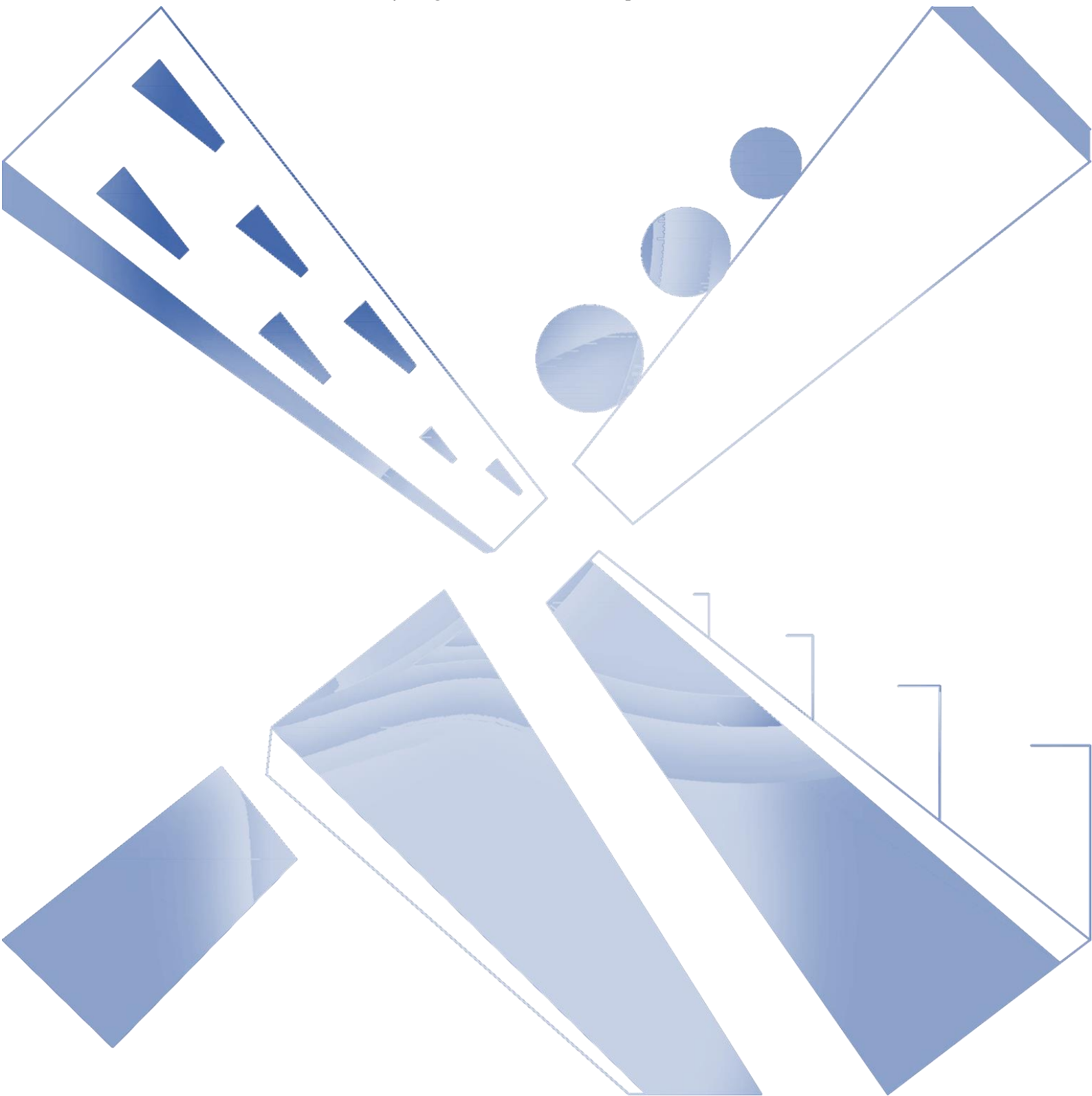
În urma analizei cantitative și calitative a zonelor urbane degradate, din perspectiva numărului de probleme și a importanței strategice pentru oraș, **zona Școlii Profesionale** (parte din sectorul Centru) a fost determinată ca fiind zonă de revitalizare, după cum este arătat pe figura 10. De asemenea zonă de revitalizare a fost numită și **sectorul Japari**, datorită necesității de dezvoltare unei zone de agrement pentru toți locuitorii orașului. În același timp revitalizarea acestui sector ar impulsiona dezvoltarea turistică și agricolă a orașului.

În anul 2020, PRU a fost actualizat. Necesitatea a venit în urma analizei activităților organizate, pînă la actualizarea din 2020, în zonă era inclusă doar o instituție publică - Școala Profesională Cimișlia. Acest lucru limita spectru de activități soft implementate în zonă. Astfel, a fost decisă includerea în zona de revitalizare a grădiniței Făt-Frumos, care era la hotar cu zona de revitalizare și a zonei de șes cu perspectiva de dezvoltare unui set de infrastructuri sportive în zonă.

Cu toate că zona Școlii Profesionale (ȘP) face parte din sectorul Centru, zona se află la periferia orașului, pe traseul Giurgiulești - Chișinău în nemijlocita apropiere de Școala Profesională. Locuitorii nu pot accesa infrastructura și facilitățile din centrul orașului fiind prea mare distanța. Cetățenii sunt activi, dar au păreri împărțite privind modul de utilizare a spațiului public din zonă.

În urma totalizării datelor cantitative și calitative, zona ȘP a fost identificată ca zonă de revitalizare. Fenomenele sociale negative sunt completate de problemele de mediu și infrastructură. Totodată, aceste

zone au o importanță strategică datorită poziționării Școlii Profesionale și a iazului Japari, care are un rol important în viața economico-socială a orașului. Totodată, perspectiva de dezvoltare unei zone pentru odihna activă și dezvoltarea sporturilor, va contribui la reducerea presiunii factorilor sociali negativi, care în zonele adiacente – Centru și Cogîlnic, au cea mai mare pondere.



2.5 Analiza aprofundată a zonei de revitalizare

Scopul acestui diagnostic este de a analiza în detaliu fenomenele negative, din diverse sfere, care există în zona de revitalizare ”Școala Profesională”, precum și de a determina potențialul acestei zone din diverse perspective. Prin analiza aprofundată sunt identificate, de asemenea, necesitățile de revitalizare care reies din problemele existente și se bazează pe valorificarea resurselor existente. Analiza aprofundată stă la baza formulării și planificării ideilor de proiecte de revitalizare și a intervențiilor, care reprezintă, de fapt, soluții pentru problemele specifice ale comunității locale într-un mod cuprinzător, valorificând resursele sale. Majoritatea indicatorilor se referă la activitatea populației din zona ȘP, zona Japari fiind analizată doar sub aspect economic și spațial funcțional.

2.5.1 Caracteristica zonei de revitalizare

Zona de revitalizare ȘP se află în partea periferică de nord a orașului, de-a lungul magistralei Chișinău-Giurgiulești. Populația zonei locuiește în proporție de 63% la bloc, 27 % în case la sol. Zona include străzile Ștefan cel Mare în perimetrul Caselor 1-100, Str. Ion Secieru, st. Bucovina și str-la 1 Ștefan cel Mare, și zona de șed din preajma cimitirului evreesc. Denumirea veche a zonei este zona ”Morii”, pe vremuri, în această parte a orașului existând o moară. De asemenea, doar în această zonă a orașului cocostârcii își fac cuiburi, ceea ce poate deveni un simbol al zonei.

În urma vizitelor în teren, zona este considerată degradată din toate punctele de vedere, având, în același timp, potențial de dezvoltare. Importanța strategică a zonei de revitalizare se explică prin poziționarea acesteia față de drumul central, existența familiilor tinere care își manifestă interesul față de dezvoltarea orașului. Zona dispune de spații publice, inclusiv infrastructura spațiului adiacent Școlii Profesionale, care necesită a fi reabilitate. Totodată, potențialul strategic pentru tot orașul este unul foarte mare, impulsivarea dezvoltării zonei de revitalizare, va afecta și sectoarele locative adiacente.



2.5.2 Analiza aprofundată a zonei de revitalizare

Pentru realizarea acestui diagnostic au fost utilizate un șir de date și informații din diverse surse. Documentele și informațiile puse la dispoziție de instituțiile publice au permis analiza zonei din diverse perspective: social, economic, mediu, spațial-funcțional, tehnic. Crearea și funcționarea Comisiei Consultative a reprezentat instrumentul principal de dialog cu locuitorii zonei de revitalizare, mai mult decât atât ședințele Comisiei au contribuit la consolidarea relațiilor dintre instituțiile din zonă, locuitorii și agenții privați.

În cadrul analizei au fost specificate:
în **culoarea roșie** – problemele identificate;
în *culoarea albastră* – necesitățile de revitalizare;
în *culoarea verde* – potențialul de dezvoltare.

Analiza fenomenelor sociale

Analiza aprofundată a fenomenelor sociale negative va permite identificarea celor mai potrivite soluții pentru revitalizarea urbană a zonei ȘP. Datele analizei factorilor sociali se bazează pe informațiile furnizate de diverse instituții publice, așa ca: Direcția Asistență Socială Cimișlia, Agenția privind Ocuparea Forței de Muncă Cimișlia, Primăriei Cimișlia. Totodată, problemele sociale au fost identificate și discutate pe larg în cadrul ședințelor Comisiei Consultative.

Veniturile reduse, migrația și șomajul sunt principalele cauze care duc la apariția problemelor sociale în zonă. În tabelul 5 putem observa amploarea problemelor sociale în zona de revitalizare în baza indicatorilor, în comparație cu zonele degradate (media pe zone) și valoarea medie pe oraș.

Tabel 5. Analiza comparativă a fenomenelor sociale în zona de revitalizare

Indicator	Nr. de adresări la AOFM, raportat la 1000 de locuitori	Beneficiari Cantina Socială, raportat la 1000 de locuitori	Nr. persoanelor cu necesități speciale, raportat la 1000 de loc.	Nr grupuri de inițiativa, raportat la 1000 de locuitori
Cimișlia	4,8	9,5	32,2	2,5
Zone degradate	4,6	10	31,6	2,3
Zona de revitalizare	4,8	19	36,5	1,6
Zona de revitalizare (actualizat 2020)	7,4	15	29,5	1,0

În urma extinderii zonei de revitalizare, observăm că fenomenele sociale au o intensitate mai mare, îndeosebi rata șomajului și activismul civic. Problema generală care există la nivelul întregului oraș, se întâlnește și în zona de revitalizare, și anume **lipsa posibilităților de recalificare** pentru adaptarea forței de muncă la cerințele pieței. Existența serviciilor de instruire sau **adaptarea Scolii Profesionale la cerințele pieței locale** ar contribui pozitiv la dezvoltarea economică a orașului. Pe termen scurt, soluționarea acestei probleme reprezintă o provocare mare, însă în perspectivă (7-10 ani), prin dialog cu instituțiile centrale, ar deveni posibilă reformarea școlilor profesionale inclusiv sub acest aspect. Indicatorii privind adresările la AOFM arată asupra prezenței **șomerilor în zona de revitalizare**.

Datele privind asistența socială (numărul beneficiarilor ai cantinei sociale) și numărul persoanelor cu nevoi speciale reflectă problemele sociale care sunt în zona de revitalizare. Circa 6 % din populația zonei face parte din aceste categorii de populație, ceea ce înseamnă că ele **nu dispun de condiții optime de trai și integrare în comunitate**. Zona Școlii Profesionale înregistrează cea mai mare pondere a acestor categorii

de populație. Astfel putem vorbi despre **un nivel mai înalt de sărăcie a populației** din zonă. Pentru integrarea în societate a acestor categorii de populație este necesară *organizarea activităților comune, crearea și amenajarea spațiilor de agrement* în care ar putea interacționa. Perspectiva de crearea a **complex sportiv regional** va integra mai ușor grupurile vulnerabile. **Persoanele cu dizabilități nu sunt integrate în societate**, în orașul Cimișlia, doar Centrul de Creatie organizează activități cu implicarea acestora. Totodată, această categorie de populație nu are acces la un loc de muncă și majoritatea serviciilor sociale. În zona de revitalizare există spații care ar putea fi transformate în locuri de agrement prietenoase pentru toate categoriile de locuitori, ceea ce ar stimula și dialogul deschis între persoane, organizarea activităților în comun etc.

Indicatorul privind numărul grupurilor de inițiativă reflectă gradul de **implicare a cetățenilor în viața comunității**. În zona de revitalizare acest indicator este mai scăzut decât în mediu pe oraș, sau în zonele degradate. Situația poate fi schimbată printr-un set de activități precum *bugetarea inițiativelor civice, stimularea activităților de voluntariat, sensibilizarea populației* față de problemele comunitare. Pe de altă parte, problemele comune reprezintă un motiv pentru care locuitorii zonei se întrunesc ocazional, ceea ce reprezintă un temel pentru **inițierea activităților comunitare**. **Crearea asociațiilor de locatari** (în zona locuințelor multietajate) reprezintă o problemă pentru buna organizare a vieții comunitare din zonă. Doar 1 din cele 8 blocuri multietajate din zona, asociația de locatari există și este funcțională. *Necesitatea de creare a asociațiilor* este tot mai discutată de locuitori, evidențiindu-se lideri cu inițiativă. Totodată în zonă funcționează cea mai mare grădiniță din oraș - frecventată de 200 de copii. Pentru a influența pozitiv implicarea locuitorilor în viața comunitară este necesară lucru asupra creării de comportamente încă de la cea mai fragedă vârstă.

O problemă comună pentru toate sectoarele orașului, dar în special în zona de revitalizare, este **îmbătrânirea populației**. În ultimele decenii, pe fonul migrației și scăderii natalității, ponderea populației de peste 60 ani crește constant. Conform datelor recensământului din 2014, în orașul Cimișlia peste 19%⁴ din populație au o vârstă mai mare de 60 de ani. Această categorie de populație este una vulnerabilă, pensia medie lunară în raionul Cimișlia în anul 2017 fiind de 1266 lei, în timp ce minimul de existență e de 1860 lei. În cadrul bibliotecii publice orașenești sunt organizate periodic activități pentru persoane în etate. Totuși, numărul persoanelor care participă la aceste activități este redus, în mediu 20-25 de persoane (la nivelul orașului).

⁴ <http://recensamant.statistica.md/ro/dissemination/person/f1e1fd9e97f59379ed79bdf258d55042>

În același sens menționăm o altă categorie de locuitori ai zonei – copiii care necesită condiții de dezvoltare, inclusiv locuri de joacă amenajate, **cele existente fiind într-o stare deplorabilă sau lipsesc în general** (după cum se poate vedea în figura nr.12).



Figura 13. Poză din zona blocurilor de locuit, zona de revitalizare, iulie 2018

În general, oamenii din această zonă reprezintă un potențial enorm. Mai mulți locuitori din zonă au emigrat în țări europene, revenind acasă cu dorință și idei de modernizare a localității.

Din cauza lipsei spațiilor publice de agrement și recreere adaptate diverselor categorii de vârstă, în zonă se înregistrează mai multe **disensiuni și conflicte sociale**. *Crearea spațiilor de interacțiune comunitară, pentru diverse categorii de vârste, ar putea duce la crearea unor condiții de agrement și socializare* mai bune pentru persoanele în etate, sporind implicarea lor în viața comunității, precum și *facilități de dezvoltare a copiilor și a familiilor tinere*.

Sfera economică

În același timp, sectorul ȘP este unicul cartier periferic format din blocuri multietajate, 56% din populația zonei trăind la bloc. Concentrația consumatorilor ar trebui să atragă micii comercianți în zonă. Locuitorii zonei sesizează problema, **lipsa locurilor amenajate pentru micii comercianți** fiind problemă

majoră. Din figura 14 vedem o atractivitate scăzută a zonei pentru antreprenori. Poziția strategică alături de Școala Profesională și drumul magistral M3 nu fac zona atractivă. *Apariția unor locuri amenajate pentru micii comercianți* ar contribui la dezvoltarea economică a zonei.

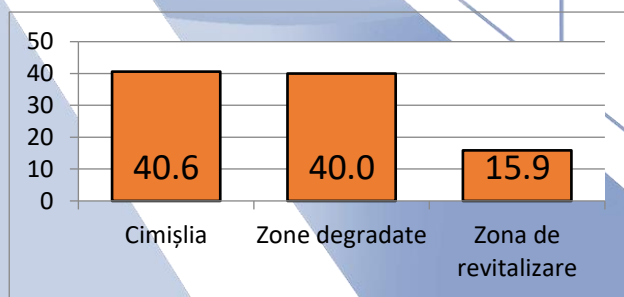


Figura 13. Numărul de întreprinderi raportate la 1000 de locuitori

Zona Japari are un potențial economic ridicat, îndeosebi pentru dezvoltarea turismului și a agriculturii. Aici se află un hotel și restaurant recent renovat și o tabără de vară pentru copii. De asemenea, în această zonă sunt organizate diverse evenimente socio-culturale, care ar prezenta interes pentru turiști.

Ponderea înaltă a persoanelor cu nevoi speciale și a beneficiarilor de asistență socială cer o abordare specială în încadrarea acestora pe piața forței de muncă. Asigurarea egalității de șanse la angajare va fi făcută numai prin *sensibilizarea business-ului local și promovarea antreprenoriatului social*. Zona este una atractivă pentru antreprenori, partea de nord a orașului, unde se află zona de revitalizare, va trece șoseaua de centură a orașului. Mai mult decât atât, în zonă se preconizează **a fi construit un restaurant și o pensiune**.

Factorii de mediu

Principala sursă a problemelor de mediu cu care se confruntă zona de revitalizare vine de la drumul magistral M3 Chișinău-Cimișlia și Hîncești-Cimișlia care trece prin zonă. Intensitatea circulației rutiere zilnice este de circa 4000 de mașini, ceea ce duce la **poluarea aerului și poluarea fonică** în zonă. Casele la sol se află în nemijlocita apropiere a drumului, la o distanță medie de 5 m de la drum. Pentru reducerea zgomotului și a poluării aerului este necesară *plantarea pereților verzi de-a lungul străzii*.

O problemă identificată în cadrul ședințelor Comisiei Consultative este **prezența gunoiștilor neautorizate**. Cu toate că evacuarea deșeurilor are loc regulat, pădurea din preajmă (care ar putea deveni un spațiu amenajat de recreere etc.) și alte spații publice sunt poluate cu deșuri menajere sau de construcție. Pentru atenuarea situației este necesară *organizarea unei campanii de conștientizare și sensibilizare a populației față de problema deșeurilor, implicarea locuitorilor în activități de salubritate*.

Sfera Spațial Funcțională

Zona de revitalizare, care se află la periferia orașului include atât case la sol cât și blocuri de locuit. Cartierul este unul rezidențial, aici situându-se un număr redus de agenți economici, lipsesc întreprinderile

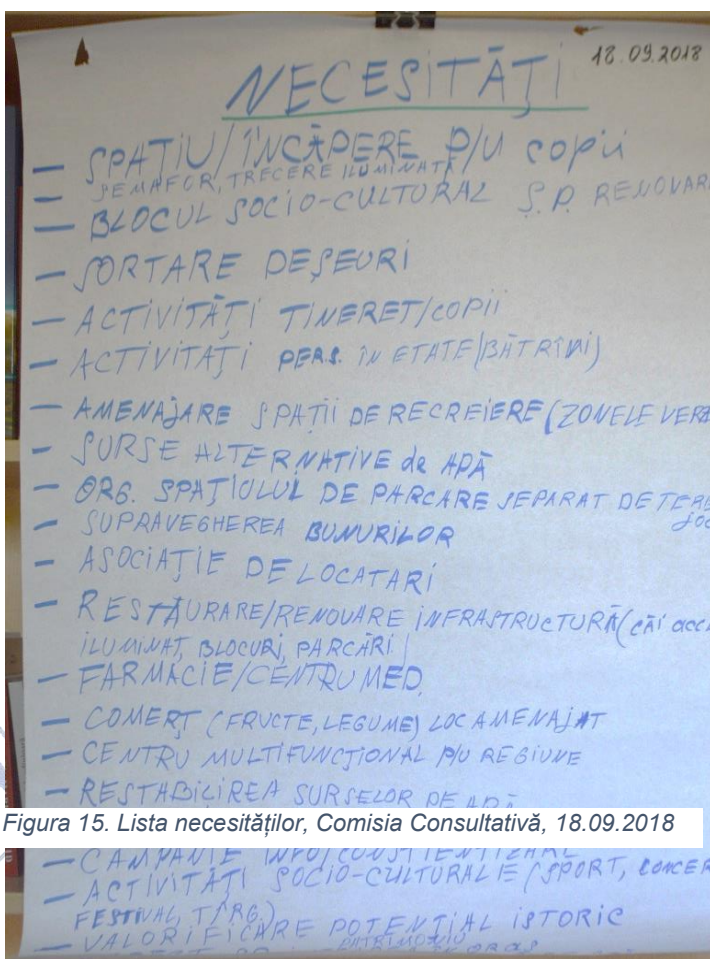
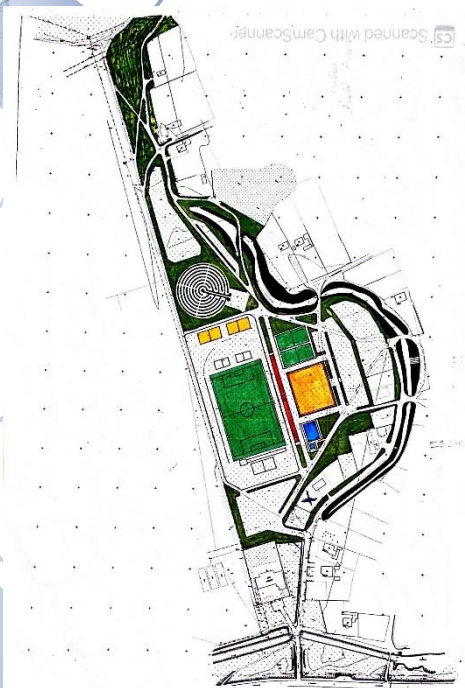
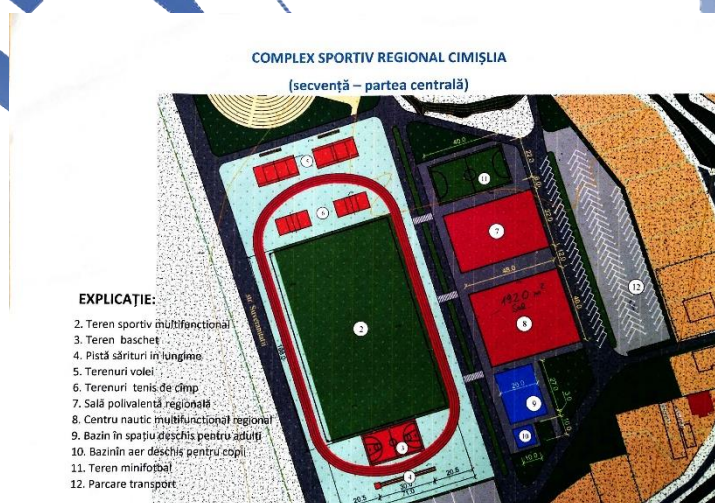


Figura 15. Lista necesităților, Comisia Consultativă, 18.09.2018

industriale (figura 16). Cartierul duce **lipsă de spații publice, facilități sportive și zone de agrement**, care ar stimula interacțiunea între locuitorilor de diverse categorii de vârstă.

În același timp, aici este Școala Profesională, care posedă 2 terenuri sportive și un bloc socio-cultural, care ar putea deveni spații comunitare bine amenajate, la moment fiind utilizate de locuitori ocazional. Colaborarea cu această instituție și renovarea elementelor de infrastructură, ar permite populației zonei să acceseze mai ușor serviciile socio-culturale, sportive, de agrement. Membrii Comisiei Consultative s-au expus pozitiv, infrastructura școlii fiind posibil de utilizat de fiecare doritor, cu respectarea regulilor agreeate de comun acord de către administrația Școlii și locuitori.

Zona Iazului Japari are un potențial de a deveni o zonă de agrement pentru toți locuitorii orașului. În prezent toate **bazinele acvatice din oraș au secat**. Amenajarea iazului ar impulsiona dezvoltarea economică a zonei.



Zona de revitalizare este una strategică pentru oraș, aici poziționându-se teritoriul planificat pentru dezvoltarea **complexului sportiv multifuncțional**. Conceptul acestui proiect, este de a dezvolta cultura sportului la nivel regional. Totodată, impactul asupra sectoarelor adiacente zonei va fi major, anume în sectoarele ȘP și Cogîlnic, fiind prezente cele mai multe fenomene sociale negative. Complexul sportiv, va duce la integrarea grupurilor vulnerabile în societate, îndeosebi a tinerilor.

Zona ȘP este una dintre cele mai verzi zone ale orașului, versantul din partea de vest fiind acoperit de **pădure**. Un spațiu amenajat în pădure ar putea deveni o **zonă de agrement** atât pentru locuitorii zonei de revitalizare, cât și locuitorii zonei Taivani, care, de asemenea, se mărginește cu pădurea. În preajma blocurilor multietajate se află o **alee**, care poate deveni spațiu public atractiv pentru locuitori. Aceasta necesită a fi **amenajată și iluminată pentru petrecerea timpului liber activ**.

Sfera tehnică

Analiza stării infrastructurii tehnice la nivel de zonă a fost dificilă din cauza lipsei datelor cantitative. În baza observațiilor (informațiilor calitative) făcute în cadrul vizitelor în teritoriu s-au identificat un set larg de probleme de infrastructură. **Sistemul de alimentare cu apă și rețeaua de canalizare învechită, drumurile deteriorate, insuficiența sistemului de iluminare** sunt problemele generale ale orașului, respectiv și ale zonei de revitalizare, menționate și la ședințele Comisiei Consultative.

O problemă identificată în cadrul Comisiei Consultative este *extinderea orarului de circulație a transportului public*, care **în prezent circulă doar până la ora 17⁰⁰**. Această problemă limitează accesul locuitorilor la serviciile și socio-culturale din centrul orașului.

Luând în considerare termenul de acțiune al programului de revitalizare (2019 – 2021), problema primordială din perspectiva infrastructurii este *repararea drumurilor și iluminarea stradală*. Strada Ion Secieru și str-la 1 Ștefan cel Mare (figura 15), necesită lucrări de reabilitare și instalarea iluminatului stradal.

Construcția drumului de centură a orașului, care va trece prin partea de nord a zonei de revitalizare, va oferi condiții mai bune de circulație rutieră.

De asemenea, în cadrul ședințelor Comisiei Consultative s-a discutat foarte mult despre **lipsa căilor de acces în zonă**. *Amenajarea elementelor de infrastructură urbană ar facilita accesul locuitorilor la servicii și utilități publice.*



Figura 15. Analiza infrastructurii zonei de revitalizare

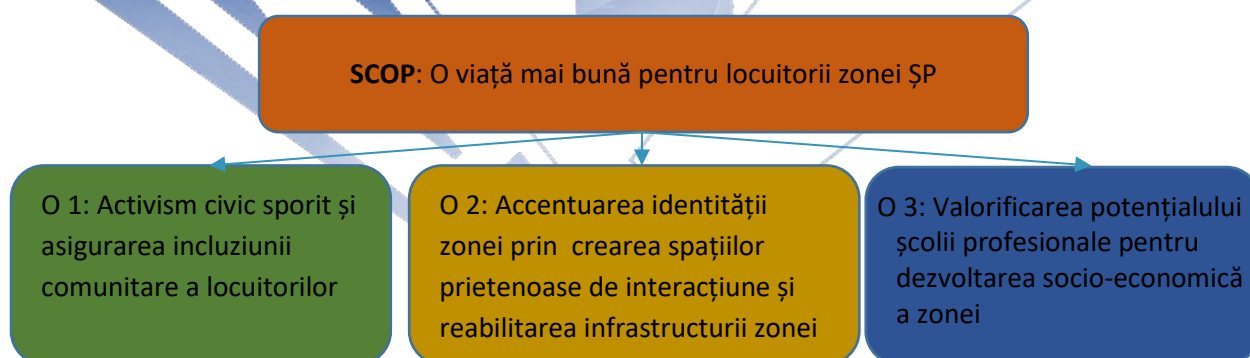
3. Viziunea și obiectivele programului

VIZIUNE: Până la sfârșitul anului 2021, după implementarea programului, prin asigurarea incluziunii comunitare a locuitorilor, îmbunătățirii calității spațiului și promovării identității locale, zona

Școlii Profesionale și iazului Japari va fi un spațiu atractiv pentru locuitori și va avea un rol important în viața orașului Cimișlia.

Îmbunătățirea și amenajarea spațiilor publice vor favoriza incluziunea socială și dialogul comunitar, ceea ce va duce la creșterea gradului de confort al tuturor locuitorilor. Grupurile sociale vor fi mai bine integrate, iar diversitatea activităților va fi una largă. Acest proces va sprijini măsurile de îmbunătățire a calității locuințelor în zonă și atragerea noilor rezidenți. Asociațiile create și funcționale, grupurile de inițiativă se vor implica activ în viața comunității zonei, iar asociația de locatari a blocurilor de locuit din Ștefan cel Mare 18, 22, 24, 26, 28 va avea un rol primordial în implicarea locuitorilor în activități comunitare. Prin valorificarea potențialului Școlii Profesionale Cimișlia se va stimula creșterea competitivității socio-economice a orașului. Reabilitarea iazului Japari, amenajarea spațiilor verzi și interconectarea cu zona Taivani prin pădurea din Dealul Morii, va duce la sporirea securității zonei și a gradului de confort a populației.

Scopul și obiectivele de revitalizare sunt redate în schema de mai jos:



4. Proiectele de revitalizare urbană în zona ȘP or. Cimișlia

Proiectele de revitalizare urbană reprezintă intervenții și măsuri de soluționare a problemelor zonei de revitalizare, în scopul realizării obiectivelor și a scopului de revitalizare.

Proiectele de revitalizare se împart în două categorii:

- Proiecte de bază reprezintă activitățile și intervențiile planificate detaliat pentru realizarea scopului propus;
- Proiecte complementare sunt acțiuni planificate la general pentru a fi realizate în zona de revitalizare.

Lista proiectelor de bază:

Nr. proiectului	1
Titlul Proiectului	Spațiu de interacțiune ” <i>Șezători sub cerul liber</i> ” pentru locuitorii zonei ȘP
Obiectivul PRU	O1: Activism civic sporit și asigurarea incluziunii comunitare a locuitorilor O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei

Localizarea	Str. Ștefan cel Mare 18-24, curtea blocurilor multietajate
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Asociația locatarilor
Grupul țintă	Locuitorii zonei, elevii ȘP
Descrierea proiectului	<p>Proiectul presupune amenajarea spațiului din curtea blocurilor de locuit din str. Ștefan cel Mare 18,20,22,24,26,28 și dotarea acestuia cu teren de joacă pentru copii, echipament sportiv și fitness, foisor pentru bătrâni și locuri pentru jocul de șah și dame. Prin proiect se urmărește integrarea în comunitate a tuturor locuitorilor, de diferite categorii de vârstă. Locuitorii caselor la sol, de asemenea, vor avea posibilitatea să folosească infrastructura. Printre principalele activități sunt:</p> <p>Elaborarea proiectului tehnic cu consultarea populației din zonă; Realizarea achizițiilor publice; Realizarea lucrărilor de construcție și amenajare; Instalarea și amenajarea spațiului cu implicarea voluntarilor și cetățenilor; Concurs pentru selectarea titlului spațiului și simbolului; Eveniment de inaugurare a spațiului.</p>
Costul estimativ	250.000 LEI
Sursa de finanțare	Primăria Cimișlia, Solidarity Fund in Moldova, contribuția cetățenilor
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Un spațiu public amenajat; - Scăderea Nr.ui de infracțiuni în zonă; - Creșterea Nr.ui de evenimente socio-culturale organizate în zonă.
Metoda de evaluare	<p>Un spațiu public amenajat;</p> <p>Nr. de utilizatori ai infrastructurii create;</p> <p>Nr. de evenimente organizate.</p>

<i>Nr. proiectul ui</i>	2
<i>Titlul Proiectul ui</i>	<i>Stimularea inițiativelor civice</i>
<i>Obiectiv ul PRU</i>	<i>O1. Activism civic sporit și asigurarea incluziunii comunitare a locuitorilor</i>
<i>Localizar ea</i>	<i>Orașul Cimișlia</i>
<i>Instituția responsa bilă</i>	<i>Primăria Cimișlia</i>
<i>Parteneri</i>	<i>Asociațiile obștești, grupurile de inițiativă</i>
<i>Grupul țintă</i>	<i>Locuitorii zonei</i>

<p>Descrierea proiectului</p>	<p><i>Bugetul inițiativelor civice este un program de granturi destinat locuitorilor orașului Cimișlia. Prin bugetul civic, Primăria va finanța și implementa proiecte locale dezvoltate de către cetățenii orașului. Principalul scop este de a mobiliza populația pentru implicare în viața comunității, dar mai ales soluționarea problemelor cu care se confruntă rezidenții.</i></p>
<p>Costul estimativ</p>	<p><i>180.000 LEI</i></p>
<p>Sursa de finanțare</p>	<p><i>Bugetul local, contribuția cetățenilor</i></p>
<p>Rezultate estimate</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Încurajarea implicării civice;</i> - <i>Crearea spiritului comunitar;</i> - <i>Promovarea voluntariatului.</i>
<p>Metoda de evaluare</p>	<p><i>Număr de inițiative finanțate;</i> <i>Nr. de voluntari participanți.</i></p>

Nr. proiectului	3
Titlul Proiectului	Crearea Asociației locatarilor blocurilor din str. Ștefan cel Mare 18-24
Obiectivul PRU	O1. Activism civic sporit și asigurarea incluziunii comunitare a locuitorilor
Localizarea	Blocurile din str. Ștefan cel Mare 18-24
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Locuitorii Blocurilor de locuit
Grupul țintă	Locuitorii Blocurilor de locuit
Descrierea proiectului	<p>Proiectul are ca scop promovarea implicării cetățenilor în soluționarea problemelor comunitare, asociația de locatari fiind principalul actor din zonă. Activitățile proiectului sunt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Desfășurarea activităților de informare și conștientizare a locuitorilor privind avantajele creării asociației de locatari; 2. Angajarea unui consultant juridic și a unui facilitator comunitar pentru crearea asociației locatarilor; 3. Crearea asociației, elaborarea statutului și regulamentului de activitate; 4. Elaborarea planului de activitate al asociației.
Costul estimativ	5.000 LEI
Sursa de finanțare	Comunitatea locală, voluntariat.
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea Nr.ui de grupuri de inițiative în zonă; - Consolidarea comunității pentru soluționarea problemelor comune;
Metoda de evaluare	Asociația creată / înregistrată cu succes; Nr. de proiecte implementate cu suportul membrilor asociației.

Nr. proiectului	4
Titlul Proiectului	Ziua zonei ȘP
Obiectivul PRU	O1. Activism civic sporit și asigurarea incluziunii comunitare a locuitorilor
Localizarea	Zona ȘP
Instituția responsabilă	Asociația locatarilor
Parteneri	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Locuitorii zonei
Descrierea proiectului	Pentru crearea spiritului comunitar și promovarea identității locale, se va organiza Hramul zonei ȘP. Activitatea va începe cu organizarea unei acțiuni de voluntariat pentru rezolvarea unei probleme din zonă, și se va încheia unui picnic pentru toți participanții.
Costul estimativ	5.000 LEI
Sursa de finanțare	Contribuția locuitorilor, bugetul local
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea spiritului comunitar; - Promovarea voluntariatului;
Metoda de evaluare	Nr. de participanți la activitate; 1 activitate de voluntariat organizată.

Nr. proiectului	5
Titlul Proiectului	Diversificarea activităților extrașcolare pentru copii și tineri
Obiectivul PRU	O1. Activism civic sport și asigurarea incluziunii comunitare a locuitorilor
Localizarea	Școala Profesională
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Casa de Cultură, Casa de creație, Biblioteca
Grupul țintă	Copii și tinerii din zona de revitalizare
Descrierea proiectului	Activitatea presupune lărgirea ariei de acoperire a serviciilor socio-culturale prestate de bibliotecă, casă de cultură, casa de creație, școala sportivă pentru a mări Nr. copiilor și tinerilor din zonă care participă la activitățile extrașcolare. Odată cu crearea spațiilor de interacțiune și reabilitarea stadionului ȘP, vor fi organizate diferite activități tematice.
Costul estimativ	300.000 LEI
Sursa de finanțare	Bugetul local, bugetul național
Rezultate estimate	- Încadrarea tinerilor și copiilor din zona de revitalizare în viața socioculturală a orașului
Metoda de evaluare	Nr. de activități organizate; Nr. de participanți.

Nr. proiectului	6
Titlul Proiectului	Reparația străzii Secieru și stradelei 1 Ștefan cel Mare
Obiectivul PRU	O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei
Localizarea	Str. Ion Secieru, or. Cimișlia
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Locuitorii străzii Secieru
Grupul țintă	Locuitorii străzii Secieru
Descrierea proiectului	Proiectul presupunea reabilitarea străzilor I. Secieru și str.-lei 1 Ștefan cel Mare. De asemenea, se va urmări implicarea locuitorilor străzii în amenajarea acestora prin plantarea de copaci și flori, dar și amenajarea spațiilor de interacțiune.
Costul estimativ	1.000.000 LEI
Sursa de finanțare	Primăria Cimișlia Locuitorii prin contribuții proprii
Rezultate estimate	- Îmbunătățirea condițiilor de trai a populației; - Creșterea gradului de implicare a populației în viața comunității.
Metoda de evaluare	Nr km de drum reabilitat; Nr copaci plantați; Nr voluntari implicați

Nr. proiectului	7
Titlul proiectului	Sporirea securității locuitorilor zonei de revitalizare
Obiectivul PRU	O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei
Localizarea	Zona ȘP
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Administrația de stat a drumurilor
Grupul țintă	Locuitorii zonei; elevii ȘP
Descrierea proiectului	Proiectul presupune amenajarea trecerilor pentru pietoni, în condițiile în care zona este traversată de drumul magistral M3 cu o circulație rutieră intensă. De asemenea, vor fi instruiți locuitorii zonei privind securitatea rutieră. Etape: Evaluarea necesităților zonei și elaborarea proiectului tehnic cu consultarea cetățenilor; Extinderea iluminatului public; Amenajarea trecerilor pentru pietoni și iluminarea acestora; Instalarea camerelor video (după necesitate); Organizarea activității ”trafic rutier sigur pentru bătrâni și copii”. Elaborarea schemei traficului rutier
Costul estimativ	20.000 LEI
Sursa de finanțare	Primăria Cimișlia, Surse externe
Rezultate estimate	- Reducerea Nr.ui de infracțiuni în zonă; - Reducerea Nr.ui accidentelor în zonă; - Sporirea gradului de cunoaștere a regulilor de circulație în rândul copiilor;
Metoda de evaluare	Nr sesiune de instruire organizate; Nr persoane participante la instruirei; 2 treceri de pietoni amenajate.

Nr. proiectului	8 https://www.facebook.com/malushy/videos/494251291059359/
Titlul Proiectului	Amenajarea traseului educațional și interconectarea cu zona Taivani prin pădurea dealul Morii
Obiectivul PRU	O1: Activism civic sporit și asigurarea incluziunii comunitare a locuitorilor O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei
Localizarea	Pădurea Dealul Morii
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	ÎS Silvocinegetica
Grupul țintă	Locuitorii zonei Centru – ȘP și Taivani, locuitorii orașului, vizitatorii orașului
Descrierea proiectului	Interconectarea între sectoarele Taivani și Centru vine în condițiile în care grădinița Făt-Frumos care este situată în Centru este frecventată de copii din Taivani, în același timp stadionul orașului care este situat în zona Taivani este vizitat de locuitorii s. Centru. Calea de acces între aceste zone nu este amenajată. Construcția unui traseu de 300 m de conexiune între sectoarele ȘP și Taivani, cu amenajarea diferitor instalații interactive precum: panourilor despre fauna și flora zonei, instalarea băncilor, felinarelor, instalarea și amenajarea unui mini-perete pentru alpinism, proiectarea hărții globului, hărții Moldovei, sistemului planetar; proiectarea unui labirint. Din partea traseului din apropierea s. Taivani se deschide o priveliște spre partea de est și sud a orașului.
Costul estimativ	300.000 LEI
Sursa de finanțare	Surse externe, Primăria Cimișlia
Rezultate estimate	- Promovarea unui mod activ de viață; - Consolidarea spiritului de comunitate; - Reducerea Nr.ui de infracțiuni; - Cultura ecologică a locuitorilor

Metoda de evaluare	300 m de traseu amenajat; Nr. de jocuri interactive amenajate; Nr. vizitatorilor zilnici ai traseului.
---------------------------	--

Nr. proiectului	9
Titlul Proiectului	Organizarea sărbătorii "Cocostârc Fest"
Obiectivul PRU	O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei
Localizarea	ȘP
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Școala Profesională, Consiliul Raional Cimișlia
Grupul țintă	Locuitorii orașului
Descrierea proiectului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Amenajarea zonei specifică cu promovarea simbolului cocostârcului; 2. Organizarea conferinței științifice privind speciile de cocostârci 3. Organizarea Street art festival 4. Amenajarea cuiburilor de cocostârci (workshop) 5. sensibilizarea populație pentru restabilirea zonelor umede din lunca riului Cogîlnic(Iazul lui Iepure)
Costul estimativ	60.000 LEI
Sursa de finanțare	Bugetul local Parteneri de dezvoltare
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea Nr.ui de cocostârci; - Crearea identității zonei de revitalizare; - Creșterea Nr.ui de vizitatori și turiști ai zonei.
Metoda de evaluare	Nr vizitatori ai evenimentului; Nr voluntari implicați.

Nr. proiectului	10
Titlul Proiectului	Amenajarea aleii adiacente străzii Ștefan cel Mare
Obiectivul PRU	O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei
Localizarea	Str. Ștefan cel Mare 12-24
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Locuitorii, Școala Profesională, Antreprenorii
Grupul țintă	Locuitorii zonei, elevii ȘP
Descrierea proiectului	<p>Desfășurarea unei acțiuni de salubritate și amenajarea a zonei;</p> <p>Plantare florilor și arbuștilor pentru peretele verde de-a lungul străzii M3 pentru a reduce poluarea fonică și a aerului în zone cu implicarea locuitorii;</p> <p>Instalarea băncilor personalizate, a urnelor pentru deșeuri.</p>
Costul estimativ	80.000 LEI
Sursa de finanțare	Bugetul local, contribuția cetățenilor
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea și promovarea identității zonei ȘP; - Creșterea gradului de socializare între cetățeni;

	- Crearea aspectului estetic al zonei;
Metoda de evaluare	Nr bănci instalate; Nr voluntari implicați; Suprafața de verdeță plantată.
Nr. proiectului	11
Titlul Proiectului	Dezvoltarea facilităților pentru un mod de viață sănătos
Obiectivul PRU	O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei O3: Valorificarea potențialului Școlii Profesionale pentru dezvoltarea socio-economică a zonei
Localizarea	Stadionul ȘP
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia, ȘP
Parteneri	Ministerul Educației
Grupul țintă	Locuitori zonei ȘP, elevii ȘP
Descrierea proiectului	Proiectul presupune valorificarea infrastructurii școlii profesionale prin reabilitarea stadionului. Acesta va duce la promovarea unui mod sănătos de viață atât în rândul elevilor ȘP, cât și a locuitorilor zonei. Totodată, stadionul va servi drept platformă pentru organizarea a diverse activități sportive și socio-culturale. 1. Elaborarea documentației tehnice cu consultarea grupului țintă; 2. Organizarea achizițiilor publice și executarea lucrărilor; 3. Organizarea competițiilor sportive de nivel local și regional; 4. Organizarea evenimentelor socio-culturale.
Costul estimativ	400.000 LEI
Sursa de finanțare	Primăria Cimișlia, Federațiile sportivă; Ministerul Educației.
Rezultate estimate	- Promovarea unui mod sănătos de viață; - Creșterea atractivității zonei;
Metoda de evaluare	Un stadion renovat; Nr evenimente socioculturale organizare; Nr competiții sportive organizate.

Nr. proiectului	12
Titlul Proiectului	Târg de cariere anual organizat la ȘP
Obiectivul PRU	O3. Valorificarea potențialului Școlii Profesionale pentru dezvoltarea socio-economică a zonei
Localizarea	Stadionul ȘP
Instituția responsabilă	Școala profesională
Parteneri	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Elevii ȘP, mediul de afaceri
Descrierea proiectului	Târgul de cariere va fi organizat sub forma ziua ușilor deschise ale Școlii Profesionale, unde fiecare doritor poate vizita școala și discuta cu profesorii. La fel, la târg vor fi invitați partenerii de business și potențialii angajatori, care vor putea identifica cei mai competenți specialiști formați în ȘP.
Costul estimativ	10.000 LEI
Sursa de finanțare	Surse externe, Bugetul local
Rezultate estimate	- Promovarea profesiilor conform cererii pe piață
Metoda de evaluare	Nr. de companii participante; Nr. de tineri specialiști angajați;

Nr. proiectului	13
Titlul Proiectului	Organizarea sesiunilor de orientare profesională
Obiectivul PRU	O3. Valorificarea potențialului Școlii Profesionale pentru dezvoltarea socio-economică a zonei
Localizarea	Școala Profesională
Instituția responsabilă	ȘP
Parteneri	Primăria Cimișlia, ONG

Grupul țintă	Potențialii elevi ai ȘP
Descrierea proiectului	Informarea tinerilor / elevilor din școli / licee privind orientarea profesională.
Costul estimativ	10.000 LEI
Sursa de finanțare	Surse externe
Rezultate estimate	- Promovarea profesiilor conform cererii pe piață
Metoda de evaluare	Nr. de companii participante; Nr. de tineri informați;

Nr. proiectului	14
Titlul Proiectului	Reabilitarea zonei de agrement "Iazul Japari"
Obiectivul PRU	O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei
Localizarea	Zona de revitalizare
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Mediul de afaceri
Grupul țintă	Locuitorii orașului
Descrierea proiectului	Proiectul presupune reabilitarea iazului Japari, prin curățarea și adâncirea acestuia. De asemenea se va micșora suprafața de evaporare pentru a pierde mai puțină apă în verile secetoase. Proiectul va fi implementat în parteneriat cu mediul de afaceri din regiune, care va avea oportunitatea a a utiliza iazul pentru dezvoltarea turismului și agriculturii.
Costul estimativ	3.000.000 LEI
Sursa de finanțare	IFAD
Rezultate estimate	- Stimularea dezvoltării economice; - Crearea unei zone de agrement.
Metoda de evaluare	O zonă de agrement amenajată;

Nr. proiectului	15
Titlul Proiectului	Construcția Complexului Sportiv Regional Cimișlia
Obiectivul PRU	O2: Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei
Localizarea	Zona de revitalizare
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Parteneri	Consiliul Raional Cimișlia, Comitetul național Olimpic
Grupul țintă	Locuitorii orașului, cluburile sportive
Descrierea proiectului	Proiectul presupune crearea unei zone cu infrastructură sportivă dezvoltată. Locația acestuia va duce la dezvoltarea zonelor adiacente ȘP și Cogilnic, ambele degradate din perspectiva analizei PRU. Centrul sportiv va promova mai multe tipuri de sporturi : Înotul, luptele libere, judo, dansul sportiv. Totodată, pentru promovarea culturii sportului în rândul tinerilor, acesta va prevedea și un spațiu dedicat activităților pentru tinerilor. Astfel, centrul sportiv va deveni un hub cultural pentru tineri.
Costul estimativ	25.000.000 LEI
Sursa de finanțare	FNDR, Primaria Cimișlia, Consiliul raional Cimișlia
Rezultate estimate	- Un centru sportiv funcțional; - 5 cluburi sportive create; - 4 competiții de nivel regional sau național organizate
Metoda de evaluare	Numărul de cercuri sportive active; Numărul de tineri participanți; Numărul de competiții organizate.

Lista proiectelor complementare:

Nr. proiectului	A
------------------------	---

Titlul Proiectului	Asigurarea incluziunii sociale prin Antreprenoriat social
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Persoanele cu dizabilități; persoanele social vulnerabile.
Descrierea proiectului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea persoanelor social-vulnerabile interesate în deschiderea unei afaceri; 2. Identificarea reprezentanților mediului de afaceri interesați în susținerea inițiativei; 3. Instruirea a 10 persoane cu nevoi speciale sau social vulnerabile pentru deschiderea unei afaceri și elaborarea unui business plan; 4. Organizarea concursului de business planuri printre participanții la instruirii și finanțarea celor mai bune inițiative;
Sursa de finanțare	Surse externe

Nr. proiectului	B
Titlul Proiectului	Construcția blocului de locuit pentru persoanele cu nevoi sociale și social vulnerabile în fostul cămin al Școlii Profesionale
Instituția responsabilă	Consiliul Raional Cimișlia
Grupul țintă	Persoanele cu nevoi speciale și social vulnerabile
Descrierea proiectului	CR Cimișlia va investi în reabilitarea fostului cămin al ȘP prin transformarea acestuia în bloc de locuit pentru persoanele social vulnerabile. Clădirea va fi adaptată la necesitățile persoanelor cu nevoi speciale, apartamentele fiind destinate anume acestei categorii de populație.
Sursa de finanțare	Surse externe

Nr. proiectului	C
Titlul Proiectului	Universitatea bătrânilor
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Persoanele cu dizabilități și a persoanelor de vârstă a 3-a
Descrierea proiectului	Amenajarea unui spațiu în cadrul ȘP pentru diverse activități interactive și de socializare (pictură, croșetare, tricotare, origami, organizarea seminarelor și instruirilor, sală de fitness, educația pentru sănătate).
Sursa de finanțare	Surse externe Bugetul local

Nr. proiectului	D
Titlul Proiectului	Amenajarea infrastructurii urbane în zona de revitalizare
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Locuitorii zonei
Descrierea proiectului	Activitatea presupune reabilitarea infrastructurii zonei – căile de acces, locurile de parcare, rețeaua de apă și canalizare.
Sursa de finanțare	Surse externe, Bugetul local

Nr. proiectului	E
Titlul Proiectului	Amenajarea locurilor de comerț
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Proiectul presupune amenajarea unor locuri de comerț pentru micii producători. Activitatea are ca scop susținerea micilor producători și oferirea accesului locuitorilor din zonă la servicii.
Sursa de finanțare	Bugetul local

Nr. proiectului	F
Titlul Proiectului	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuit
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Locuitorii blocurilor din str. Șt. cel Mare 18,20,22,24,28
Descrierea proiectului	Proiectul presupune renovarea fațadei blocurilor de locuit pentru a reduce consumul energiei electrice și emisiile de CO ₂ , de asemenea se va îmbunătăți aspectul clădirilor și calitatea vieții locuitorilor zonei
Sursa de finanțare	Contribuția locatarilor, Surse externe

Nr. proiectului	G
Titlul Proiectului	Creative Hub Cimișlia
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Copii și adolescenți din zona de revitalizare, elevii Școlii Profesionale
Descrierea proiectului	<p>Valorificarea potențialului ȘP rămâne o provocare cu care se confruntă primăria Cimișlia. Cererea ridicată de forțe de muncă cu specializare tehnică, confirmă importanța acestei activități. Creativ Hub va deveni o platformă de interacțiune între tinerii talentați, cu rolul de a promova profesiile care acum sunt la mare căutare. Spațiul va putea fi accesat atât de elevii ȘP, cât și de alți tineri din zonă și din localitate. Organizarea cursurilor de instruire și master-classurilor integrate între cursurile IT, Antreprenariat, Marketing și a celor tehnice, într-un spațiu prietenos, pot stimula apariția inovațiilor și a start-upurilor.</p> <p>Consultarea și identificarea necesităților locuitorilor zonei și elevilor ȘP.</p> <p>Elaborarea documentației tehnice pentru hub-ul creativ;</p> <p>Modernizarea spațiului: Coworking space echipat cu utilaj pentru prelucrarea lemnului, pentru confecționarea lumânărilor decorative, mini croitorie/ tricotare; amenajarea peretelui expozițional, spațiu pentru networking și dezvoltarea intelectuală, amenajarea unei biblioteci.</p> <p>Deschiderea oficială a hub-ului;</p> <p>Instruirea membrilor Hubului pe diverse teme: antreprenariat, marketing, investiții.</p> <p>Organizarea concursului cel mai inovativ prototip și cel mai bun business plan;</p>

	Desemnarea câștigătorului și finanțarea ideii de proiect.
Sursa de finanțare	Surse externe

Nr. proiectului	H
Titlul Proiectului	Parteneriate public-private pentru angajarea elevilor ȘP în câmpul muncii
Instituția responsabilă	ȘP
Grupul țintă	Elevii ȘP, Mediul de afaceri
Descrierea proiectului	Proiectul presupune crearea unei legături permanente între oferta de brațe de muncă calificată de către ȘP și cererea de brațe de muncă din partea mediului de afaceri
Sursa de finanțare	Surse externe

Nr. proiectului	I
Titlul Proiectului	Construcția sistemului de canalizare
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Locuitorii zonei
Descrierea proiectului	Proiectul presupune conectarea la rețeaua de canalizare a tuturor locuitorilor zonei de revitalizare (str.Secieru)
Sursa de finanțare	Surse externe

Nr. proiectului	J
Titlul Proiectului	Amenajarea parcului "Pădurea Morii"
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Locuitorii orașului
Descrierea proiectului	Proiectul presupune amenajarea pădurii Morii și transformarea acesteia într-un parc public. La moment, în orașul Cimișlia nu există zone verzi amenajate pentru petrecerea activă a timpului liber. Pădurea Morii se află între sectoarele Taivani și Școala Profesională, în apropiere de centrul orașului. Proiectul presupune crearea unor zone funcționale, în care vor exista, printre altele, dispozitivele sportive și de agrement pentru fiecare grupă de vârstă, inclusiv zona pentru seniori - un loc de odihnă și recreere dedicat vârstnicilor.
Sursa de finanțare	Surse externe

Nr. proiectului	K
Titlul Proiectului	Reparația Blocului Socio-cultural al Școlii profesionale
Instituția responsabilă	Școala Profesională
Grupul țintă	Elevii ȘP

Descrierea proiectului	Blocul socio-cultural reprezintă o clădire în care este situată sala de sport, sala de spectacole, cantina, și alte spații destinate activităților extrașcolare. Proiectul presupune reparația acoperișului blocului și reparația interioară a acestuia. În prezent acesta este într-o stare avariată, elevii școlii profesionale nu pot folosi facilitățile care sunt în interiorul clădirii.
Sursa de finanțare	Bugetul National

Nr. proiectului	L
Titlul Proiectului	Renovarea Grădiniței Făt Frumos
Instituția responsabilă	Primăria Cimișlia
Grupul țintă	Copiii de vârstă preșcolară din zonă
Descrierea proiectului	Grădinița Făt Frumos este construită în 1984 și are o capacitate de 250 de copii. La moment este frecventată de 200 de copii. Clădirea grădiniței necesită lucrări de renovare fiind învechită. Anual, primăria investește în lucrări de reparație curentă, totuși sunt necesare lucrări de reparație capitală, unele blocuri având fisuri.
Sursa de finanțare	Bugetul National

5. Implementarea Programului de Revitalizare a zonei Școlii Profesionale Cimișlia

La elaborarea și planificarea implementării programului de revitalizare urbană a zonei Școlii Profesionale din Cimișlia s-a ținut cont de asigurarea unui **parteneriat funcțional, angajament multisectorial și cooperare sustenabilă**, acestea fiind unele dintre principiile de bază ale procesului de revitalizare urbană.

Acest capitol descrie implicarea tuturor părților interesate în elaborarea și implementarea programului de revitalizare pentru asigurarea unui management eficient al procesului de revitalizare.

5.1. Activități la etapa de elaborare a programului de revitalizare

La etapa de pregătire a programului a fost asigurată o colaborare cu instituțiile publice din localitate (Primăria Cimișlia, Centrul de Sănătate, Direcția Asistență Socială Cimișlia, Secția Statistică Cimișlia, Agenția Servicii Publice, Biblioteca orașenească, Agenția Teritorială privind Ocuparea Forței de Muncă) pentru un diagnostic fiabil bazat pe indicatori obiectivi. La etapa de analiză a zonelor orașului, a fost consultată opinia publică privind identificarea zonelor degradate a orașului și necesitățile de revitalizare. În cadrul primăriei a fost creat un grup de lucru responsabil pentru procesul de revitalizare – Comitetul de Coordonare (al cărui coordonator este responsabilul de revitalizare urbană din cadrul primăriei).

Pentru analiza aprofundată a zonei de revitalizare a fost consultată opinia rezidenților, prin organizarea discuțiilor interactive și ședințelor de lucru cu participarea locuitorilor, reprezentanților mediului de afaceri, Școala Profesională Cimișlia. Propunerile participanților la ședințele Comisiei Consultative au fost stipulate în procesele verbale, de care s-a ținut cont la elaborarea documentului.

De asemenea, au fost organizate consultările publice în perioada 05.02.2019-26.02.2019. Textul programului a fost publicat pe site-ul primăriei cimislia.md, consultat cu locuitorii zonei de revitalizare, reprezentanții ȘP, primăriei, ADR Sud și mediului asociativ.

5.2. Activități la etapa de implementare a programului de revitalizare

Procesul de implementare a programului se bazează pe mecanismul de integrare a proiectelor de revitalizare, care la rândul său presupune:

- **Complementaritatea problemelor:** O mare parte din proiectele de infrastructură (amenajarea spațiilor publice de recreere, sporirea siguranței rutiere etc.) planificate vor avea efecte privind rezolvarea problemelor sociale și incluziunea comunitară, integrarea locuitorilor de toate categoriile de vârstă în viața socială a zonei.
- **Complementaritatea spațială:** Acest document ia în considerare complementaritatea spațială, deoarece majoritatea proiectelor sunt implementate în zona de revitalizare, astfel încât

fiecare intervenție să se refere la rezidenți și să rezolve problemele reale din zonă. Cu toate acestea, unele proiecte, precum "Universitatea Bătrânilor" sunt necesare a fi dezvoltate la nivel de oraș, sfera de acțiune a acestuia fiind mai largă decât hotarele zonei de revitalizare.

- **Complexitatea** proiectelor se explică prin caracterul lor multisectorial și integrat. Complexitatea programului ține de sinergia și sincronizarea efectelor proiectelor de revitalizare urbană. Anumite proiecte complexe vor fi implementate pe parcursul a 3 ani, fiind structurate în etape sau faze în baza activităților planificate în cadrul proiectelor. În procesul de implementare se va ține cont de reglementările și standardele de mediu pentru a elimina efectele negative asupra mediului ale intervențiilor care vor fi realizate.
- **Complementaritatea procedurală și instituțională** este garantată prin sistemul de management și de implementare a programului de revitalizare. Complementaritatea este corelată cu **principiul parteneriatului și participării**. Implicarea părților interesate în procesul de implementare a programului de revitalizare urbană este un element cheie pentru realizarea activităților planificate. Consultarea și implicarea părților interesate va fi asigurată prin câteva instrumente: organizarea ședințelor de lucru și de actualizare / adaptare (anuală, uneori după caz – la necesitate) a proiectelor la necesitățile reale; crearea unei pagini de Facebook privind revitalizarea zonei Școlii Profesionale; organizarea bugetul inițiativelor civice în anul 2019 pentru a susține implicarea civică a cetățenilor; diversificarea serviciilor socioculturale, prin implicarea Casei de cultură, Bibliotecii, Centrului de creație etc.
- **Gestionarea riscurilor** este o componentă cheie pentru asigurarea implementării cu succes al Programului de Revitalizare Urbană (tabelul 8).

Tabel 6. Managementul Riscurilor PRU

Nr.	Denumirea riscului	Atenuarea riscului	Responsabil
1	Birocrația în cadrul parteneriatului Primăria- ȘP-Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	<ul style="list-style-type: none"> • Semnarea unui acord de parteneriat 	<ul style="list-style-type: none"> - Responsabil RU; - ȘP
2	Pasivitatea cetățenilor	<ul style="list-style-type: none"> • Antrenarea liderilor locali și ONG-urilor în mobilizarea populației; • Crearea asociației locatarilor; 	<ul style="list-style-type: none"> - Comisia Consultativă; - Responsabil RU
3	Insuficiența surselor financiare în bugetul local pentru implementarea PRU	<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea finanțării partenerilor de dezvoltare 	<ul style="list-style-type: none"> - Responsabil RU

- **Complementaritatea surselor de finanțare.** Programul include diverse posibile surse de finanțare: Bugetul Local al or. Cimișlia, Fonduri Naționale pe domenii, donatori internaționali, concursuri și apeluri de proiecte regionale și internaționale etc. În funcție de tipul fondurilor și a surselor de finanțare vor fi implementate activitățile specifice pe domenii, ca într-un final să fie asigurată realizarea integrată a proiectelor de revitalizare (tabelul 7).

Tabel 7. Cadrul financiar al PRU

	Surse publice		Externe (finanțarea străină)	Surse private	Suma
	Proprii (municipale)	Naționale			
Total proiecte de bază	6630000	2170000	2710000	110000	5620000

Proiecte complementare	1475000	1820000	9670000	15000	12980000
Total	9105000	21990000	12380000	125000	43600000

6. Managementul Programului de Revitalizare a zonei ȘP Cimișlia

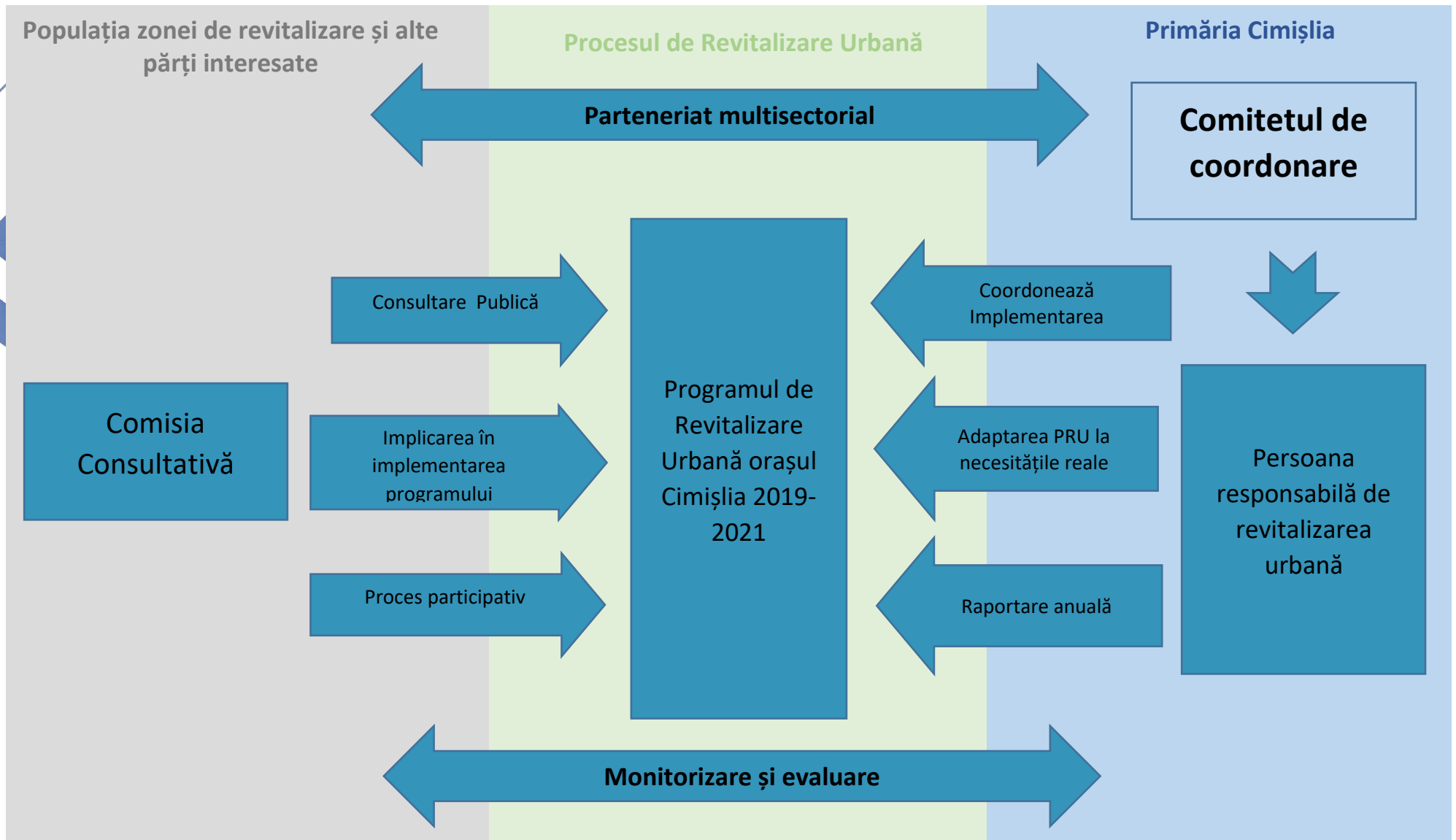
Sistemul de management al Programului de Revitalizare a zonei Școlii Profesionale Cimișlia se constituie din următoarele structuri:

- **Primăria or. Cimișlia** are rolul de instituție coordonatoare a procesului de implementare a Programului. În cadrul primăriei a fost creat **Comitetului de Coordonare** (primar, viceprimarul responsabil de problemele sociale și infrastructură, arhitect și responsabilul de revitalizare urbană), care va fi organul responsabil de implementare.
- **Persoana responsabilă** de revitalizarea urbană este coordonatorul procesului implementării programului. Persoana coordonatoare va fi responsabilă de:
 - o Coordonarea și monitorizarea programului, inclusiv pregătirea planurilor anuale de acțiune a programului, după caz;
 - o Conlucrarea cu Comisia Consultativă pentru a asigura implicarea rezidenților în procesul de implementare;
 - o Raportare anuală sub forma notelor informative publice (sau alte forme de comunicare și canale) inclusiv către Consiliul Local;
 - o Adaptarea programului la necesitățile reale din zona de revitalizare prin consultarea Comisiei Consultative și ale Comitetului de Coordonare;
 - o Informarea și propunerea modificărilor pentru aprobare de către Consiliul Local or. Cimișlia;
 - o Colaborarea cu diverse direcții, structuri și specialiști din cadrul primăriei pentru asigurarea bunei implementări a programului.
- **Comisia Consultativă** este grupul intersectorial cu rolul de asigura consultarea rezidenților și tuturor părților interesate privind procesul de implementare. Mai mult decât atât, prin intermediul liderilor locali, Comisia va încuraja și facilita implicarea partenerilor locali, dar mai ales a locuitorilor în acțiuni concrete de revitalizare, prin contribuții proprii sub formă de efort, în natură, contribuție financiară etc.
- **Consiliul Local Cimișlia** reprezintă organul reprezentativ al orașului care aprobă Programul, aprobă bugetul anual al orașului .
- **Partenerii procesului** reprezintă instituții socio-culturale din oraș, antreprenori locali și alte părți interesate în procesul de revitalizare. Rolul partenerilor este de contribui la implementarea eficientă programului prin: contribuții financiare și în natură; participarea la procesul decizional (la discuții și ședințe ale Comisiei Consultative); promovarea procesului la nivel local și raional / național etc. Printre partenerii de bază ai procesului de revitalizare se numără:
 - o Consiliul Raional Cimișlia – în perioada de implementare a programului, va investi în crearea apartamentelor pentru persoanele social-vulnerabile.

- Școala Profesională este unul din cei mai importanți parteneri, având o infrastructură dezvoltată, instituția poate fi transformată în principalul furnizor de servicii socio-culturale în zonă.
- Biblioteca, Muzeul, Casa de Cultură – vor contribui la organizarea activităților socio-culturale în zonă.

La nivel național, procesul de revitalizare urbană este coordonat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului , prin dezvoltarea cadrului normativ. La nivel regional, Agenția de Dezvoltare Regională Sud reprezintă partenerul de bază pentru or. Cimișlia privind procesul de revitalizare urbană, prin suportul în implementarea programului (monitorizare, fundraising etc.).

Schema de implementare a Programului:



7. Monitorizarea și evaluarea Programului de Revitalizare

Monitorizarea reprezintă observarea procesului de implementare a programului și înregistrarea stării sale schimbătoare pentru a obține cunoștințe despre cursul acestuia. Sistemul de monitorizare al Programului trebuie să permită măsurarea obiectivă a indicatorilor la intervalele de timp stabilite, datorită cărora va fi posibilă evaluarea eficacității proiectelor implementate dar și luarea măsurilor de ajustare și corectare.

Scopul monitorizării proceselor de revitalizare în oraș este de a furniza informații pe baza cărora se evaluează progresul activităților și se verifică rata și direcția schimbărilor la care se dorește procesul. Monitorizarea permite identificarea dificultăților sau a neregulilor în implementarea programului. De asemenea, asigură conformitatea proiectului cu obiectivele aprobate anterior și îndeplinește funcția de control intern, inclusiv evaluarea eficacității și oportunitatea punerii în aplicare a acțiunilor individuale privind programul, și evaluarea finală - verificarea dacă obiectivele stabilite au fost atinse.

Monitorizarea și evaluarea programului se va realiza în baza proiectelor implementate, prin indicatorii specificați la fiecare proiect, iar în general conform indicatorilor de rezultat conform tabelului nr. 8.

Tabel 8. Rezumatul analizei indicatorilor sociali cheie

<i>Obiective de revitalizare</i>	<i>Indicatori de monitorizare (indicatori de rezultat)</i>
<i>O1. Activism civic sporit și asigurarea incluziunii comunitare a locuitorilor</i>	<ul style="list-style-type: none">• Numărul de participanți la activitățile socio-culturale, inclusiv persoane cu nevoi speciale• Numărul grupuri de inițiativă active
<i>O2. Accentuarea identității zonei prin crearea spațiilor prietenoase de interacțiune și reabilitarea infrastructurii zonei</i>	<ul style="list-style-type: none">• Numărul de spații de interacțiune amenajate

O3. Valorificarea potențialului Școlii Profesionale pentru dezvoltarea socio-economică a zonei

- ***Numărul de activități organizate în parteneriat cu ȘP***

Instituția responsabilă de monitorizarea și evaluarea programului este primăria or. Cimișlia, prin intermediul persoanei responsabile de revitalizarea urbană în cadrul primăriei Cimișlia. Actele de monitorizare vor fi întocmite anual în baza raportării proiectelor. Rapoartele de evaluare vor avea formă diversă: note informative, discuții publice, publicații pe pagini web etc.

La finalizarea procesului de implementare a Programului va fi elaborat și prezentat public Raportul final de Evaluare a Programului.

ANEXE

Anexa 1 Lista proiectelor de revitalizare urbană

Obiectiv specific	Anul	Denumirea proiectului
Proiecte de bază		
O1, O2	2019	1. Spațiu de interacțiune "Șezători sub cerul liber" pentru locuitorii zonei ȘP
O1	2019	2. Stimularea inițiativelor civice
O1	2019	3. Crearea Asociației locatarilor blocurilor din str. Ștefan cel Mare 18-24
O1	2019	4. Ziua zonei ȘP
O1	2019-2020	5. Diversificarea activităților extrașcolare pentru copii și tineri
O2	2019-2020	6. Amenajarea străzii Secieru și stradelei 1 Ștefan cel Mare
O2	2019-2021	7. Sporirea securității locuitorilor zonei de revitalizare
O1, O2	2020	8. Amenajarea traseului educațional și interconectarea cu zona Taivani prin pădurea dealul Morii
O2	2019-2021	9. Organizarea sărbătorii "Cocostârc Fest"
O2	2021	10. Amenajarea aleii adiacente străzii Ștefan cel Mare
O2, O3	2019	11. Dezvoltarea facilităților pentru un mod de viață sănătos
O3	2019	12. Târg de cariere anual organizat la ȘP
O3	2020	13. Organizarea sesiunilor de orientare profesională
O2	2020-2021	14. Reabilitarea zonei de agrement "Iazul Japari"
O2	2021-	15. Construcția Complexului Sportiv Regional Cimișlia

Proiecte complementare

O1	2020	A. Asigurarea incluziunii sociale prin Antreprenoriat social
O2	2020	B. Construcția blocului de locuit pentru persoanele cu nevoi sociale și social vulnerabile în fostul cămin al Școlii Profesionale
O1	2020	C. Universitatea bătrânilor
O2	2021	D. Amenajarea infrastructurii urbane în zona de revitalizare
O2	2021	E. Amenajarea locurilor de comerț
O2	2019	F. Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuit
O3	2019-2021	G. Creative Hub Cimișlia
O3	2019-2021	H. Parteneriate public-private pentru angajarea elevilor ȘP în câmpul muncii
O2	2019-2021	I. Construcția sistemului de canalizare
O2	2021	J. Amenajarea parcului "Pădurea Morii"
O2, O3	2021	K. Reparația Blocului Socio-cultural al Școlii profesionale
O2, O3	2021	Renovarea Grădiniței Făt Frumos



REPUBLICA MOLDOVA
RAIONUL CIMIȘLIA
CONSILIUL ORĂȘENESC CIMIȘLIA
4100, str. Ștefan cel Mare 14, or. Cimișlia, tel.: 0241 22842, fax: 0241 25739
www.cimislia.md



DECIZIE
nr. 2/2
din 18.04.2018

Cu privire la aprobarea cofinanțării în cadrul
Programului SOLIDARITY Fund PL în Moldova
finanțat de Ministerul de Externe al Republicii Polonia

În temeiul art. 14 (2) p) j) din Legea cu privire la administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, în scopul semnării cordului de finanțare în cadrul proiectului "Creșterea gradului de confort a populației prin promovarea toleranței și incluziunii sociale" în cadrul programului Fondului Granturilor Mici 2018, ediție de revitalizare urbană, condus de SOLIDARITY Fund PL în Moldova finanțat de Ministerul de Externe al Republicii Polonia în cadrul programului de cooperare pentru dezvoltarea – Ajutorul Poloniei, Consiliul orășenesc Cimișlia DECIDE :

1. A aproba suma de 1208270.0 lei, cofinanțare în cadrul proiectului "Creșterea gradului de confort a populației prin promovarea toleranței și incluziunii sociale" din cadrul Apelului de finanțare în cadrul programului Fondului Granturilor Mici 2018, ediție de revitalizare urbană, condus de SOLIDARITY Fund PL în Moldova – suma totală a proiectului fiind de 1 698 270 mii lei.

2. A aproba Acordul de parteneriat cu AO „Alături de ei” și cu Agenția de Democrație Locală din Moldova (ALDA) în implementarea proiectului menționat.

3. A numi dl Sidor Vasile, specialist în atragerea investițiilor și scrierea proiectelor din cadrul primăriei or. Cimișlia persoană responsabilă de elaborarea programului de revitalizare urbană a or. Cimișlia și coordonator la proiectului Creșterea gradului de confort a populației prin promovarea toleranței și incluziunii sociale din cadrul Apelului de finanțare în cadrul programului Fondului Granturilor Mici 2018, ediția de revitalizare urbană, condus de Solidarity Fund PL în Moldova.

Președintele ședinței

Secretarul Consiliului



Mihail Gavrilov

Anastasia Rusu

Anexa 3 Plan de acțiuni al PRU pentru anul 2019

Nr.	Titlul proiectului	Localizare	Costul Proiectului, mii lei	Inclusiv			Indicatori de monitorizare	Responsabil
				FGM 2019	Primăria Cimișlia	Alte surse		
1.	Spațiu de interacțiune "Șezători sub cerul liber" Teren de joacă, Loc de odihnă în curtea blocurilor de locuit	Curtea blocurilor de locuit, str. Șt.cel Mare 18-28	250,0	180,0	70,0	Discuții cu CR Cimișlia	- Un spațiu public amenajat; - 20 participanți la activitatea de voluntariat	- Primăria Cimișlia - Locuitorii zonei
2.	Construcția străzii Ion Secieru	Str. Ion Secieru	250,0	150,0	100,0		- 640 m de drum reabilitat; - 10 participanți la acțiunea de înverzire a străzii	- Primăria Cimișlia - Locuitorii zonei
3.	Elaborarea proiectului tehnic pentru construcția str.-lei 1 Ștefan cel Mare	str.-la 1 Ștefan cel Mare	100,0	100,0			- Un proiect tehnic elaborat	- Primăria Cimișlia
4.	Stimularea inițiativelor civice	Zona de revitalizare	60,0		30,0	30,0	- 3 inițiative civice realizate; - 15 voluntari implicați;	- Primăria Cimișlia - Locuitorii zonei
5.	Amenajarea aleii adiacente străzii Ștefan cel Mare	Perimetrul str. Ștefan cel Mare 14-24	80,0	80,0			- 1 spațiu public amenajat;	- Primăria Cimișlia
6.	Diversificarea activităților extrașcolare pentru copii și tineri (organizarea Festivalului Tinerilor și iarmarocului Miorița, C#fest, Biker Show)	ȘP, zona Japari	96,0		96,0	MADRM	- 4 evenimente socio-culturale organizate - 400 de vizitatori ai evenimentelor	- Primăria Cimișlia - MADRM
7.	Reabilitarea iazului "Japari", etapa I	Iazul "Japari"	790,0	290,0	500,0		- 10% din lucrările de realizate	- Primăria Cimișlia
8.	Crearea Asociației locatarilor blocurilor din str.Ștefan cel Mare18-28	str. Șt.cel Mare 18-28	5,0			5,0	- O asociație obștească creată	- Locuitorii zonei - Primăria Cimișlia
9.	Ziua sectorului Școlii profesionale	Curtea blocurilor de locuit, str. Șt.cel Mare 18-28	5,0			5,0	- activitate comunitară organizată - 25 participanți	- Locuitorii zonei
Total			1 536,0	700,0	796,0	40,0		

Anexa 4 Formular: Delimitarea zonelor degradate

Nr. d/o	Indicatorii de analiză a zonei	Oraș	Sectoare										an	metodă/ sursa	comentarii/ argumente
		Cimișlia	Traian	Alecsandri	Al. cel Bun	Taivani	Malina	Centru	Recea	Decebal	Cogâlnic	ȘPT			
	Suprafata	9820	715	799	786	988	1095	1378	1409	1120	1530	569,2	2017	Geoportal.md	
	Numărul locuitorilor	12647	774	1321	1401	1868	1433	2197	1284	1169	1195	630	2017	Centru de sănătate Cimișlia	Sectoare medici de familie
Indicatori Sociali															
Asistență socială:															
1.1.	Nr. Șomeri	61	6	6	3	6	9	12	4	6	9	3	2017	AOFM	Numărul de șomeri la nivel de sectoare ale orașului lipsesc, au fost analizate consultațiile oferite de AOFM
	Ind. Raportat la 1000 loc.	4,8	7,8	4,5	2,1	3,2	6,3	5,5	3,1	5,1	7,5	4,8			
1.2.	Beneficiari asistență socială	198	13	18	34	18	13	41	22	10	29		2017	Direcția Asistență Socială, CR Cimișlia	
	Ind. Raportat la 1000 loc.	15,7	16,8	13,6	24,3	9,6	9,1	18,7	17,1	8,6	24,3				
1.3.	numărul persoanelor cu necesități speciale	407	21	55	50	72	38	59	41	29	42	23	2017	Direcția Asistență Socială, CR Cimișlia	
	Ind. Raportat la 1000 loc.	32,2	27,1	41,5	35,7	38,5	26,5	26,9	31,9	24,8	35,1	36,5			
Structura pe vârste a populației															
1.4.	Numărul populației, total	12647	774	1321	1401	1868	1433	2197	1284	1169	1195	630	2017	Registrul persoanelor înregistrate la domiciliu	
	0-14 ani	462	28	37	48	72	55	69	55	44	54	57			
	14-60 ani	10708	618	1134	1187	1550	1209	1873	1114	1019	1004	499			
	60+ ani	1477	128	154	167	246	169	255	115	106	137	74			

Nr. d/o	Indicatorii de analiză a zonei	Oraș											an	metodă/sursa	comentarii/ argumente	
		Cimișlia	Traian	Alecsandri	Al. cel Bun	Taivani	Malina	Centru	Recea	Decebal	Coglnic	ȘPT				
	Ind. Raportat la 1000 loc. 0-14 ani	36,5	36,2	27,9	34,2	38,5	38,4	31,4	42,8	37,6	45,2					
	Ind. Raportat la 1000 loc. 14-60 ani	846,7	798,4	855,8	846,6	829,8	843,7	852,5	867,6	871,7	840,2					
	Ind. Raportat la 1000 loc. 60+ ani	116,8	165,4	116,2	119,1	131,7	117,9	116,1	89,6	90,7	114,6					
Participare civică/implicarea în viața orașului																
1.5.	% participarea la (ultimele) alegeri în circumscripție electorală	43,2	44,6	44,6	44,6	45,3	42,8	42,3	42,6	41,1	41,1	43,8	2017	Comisia Electorală Centrală, Alegerile prezidențiale 2015	https://a.cec.md/ro/rezultate-alegeri-turul-ii-3186.html	
1.6.	numărul grupurilor de inițiativă/neformale de cetățeni	32	1	3	5	9	4	4	3	1	2	1	2017	Registru de evidență a documentelor de intrare, Primăria Cimișlia	Grupurile de inițiativă apar pentru a rezolva o problemă din zona în care locuiește acesta, formarea grupurilor de acțiune în zonă vorbește despre activismul sporit al cetățenilor.	
	Ind. Raportat la 1000 loc.	2,5	1,3	2,3	3,6	4,8	2,8	1,8	2,3	0,9	1,7	1,6				
Sănătatea publică																
1.7.	locația instituției medico-sanitare	Centru orașului Cimișlia, str. Alexandru cel Bun, 135											2017	Centrul de sănătate Cimișlia		
1.8.	numărul de personal medical	37 medici; 82 asistenți medicali														
1.9.	număr de adresări la medicul de familie	12017	1115	1558	939	1726	1792	852	873	1715	1447					

Nr. d/o	Indicatorii de analiză a zonei	Oraș											an	metodă/sursa	comentarii/ argumente	
		Cimișlia	Traian	Alecsandri	Al. cel Bun	Taivani	Malina	Centru	Recea	Decebal	Coglnic	ȘPT				
	Ind. Raportat la 1000 loc.	950,2	1440,6	1176	669,8	924,0	1250,5	387,8	679,9	1467,1	1210,9					
1.10.	cele mai frecvente cauze de deces:	enumerăți 3 cele mai frecvente cauze de deces: <i>Stimul cardiovascular - 54%; neoplasme maligne(cancer) - 16,1%; Boli ale aparatului digestiv - 10,4%</i>														
Indicatori Economici:																
2.1.	numărul de agenți economici care activează în zonă:	513	15	54	70	78	78	110	53	31	24	10	2017	Agenția Servicii Publice Cimișlia	Lista agenților economici din or. Cimișlia	
	Ind. Raportat la 1000 loc.	40,6	19,4	40,8	49,9	41,8	54,4	50,1	41,3	26,5	20,1	15,9				
2.2.	Întreprinderi înregistrate-radiate	17	-1	1	-2	8	4	7	-3	4	-1		2017	Camera de Înregistrări de Stat	http://www.cis.gov.md/content/buletinul-electronic-anul-2018	
Indicatori de Mediu																
3.1.	puncte de colectare a deșeurilor	53	7	3	7	8	7	6	4	8	3	1		ÎM Servicii Publice Cimișlia	În toate sectoarele orașului există platforme de colectare a deșeurilor, de asemenea deșeurile sunt evacuate regulat de la fiecare gospodărie.	
	Ind. Raportat la 1000 loc.	4,2	9,0	2,3	5,0	4,3	4,9	2,7	3,1	6,8	2,5	1,6				
Indicatori Spațial-funcțional																
4.1.	instituții educaționale	3			1			2					2017	Direcția Învățământ, tineret și sport Cimișlia	http://dicm.md/index.php/transparenta/rapoarte-de-evaluare	
	Ind. Raportat la 1000 loc.	0,2	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0					
	instituții medico-sanitare	3			2		1							Primăria Cimișlia	În oraș există Centru de Sănătate Cimișlia, Spitalul Raional Cimișlia, Zona 5 - Centru de Sănătate Publică Cimișlia	
	Ind. Raportat la 1000 loc.	0,2	0,0	0,0	1,4	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0					
instituții culturale	5			1			3		1							

Nr. d/o	Indicatorii de analiză a zonei	Oraș											an	metodă/sursa	comentarii/ argumente	
		Cimișlia	Traian	Aleksandri	Al. cel Bun	Taivani	Malina	Centru	Recea	Decebal	Coglnic	ȘPT				
4.2.	<i>Ind. Raportat la 1000 loc.</i>	0,4	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	3,0	0,0	0,6	0,0		2018	Primăria Cimișlia	Filiala bibliotecii orașenești se află în zona 3, si deservește locuitorii zonei 3 și 4 În centru orașului există: Serviciul de pază al MAI, Inspectoratul de poliție Cimișlia Stadionul orașului, școala sportivă, teren de minifotbal 7 locuri de joacă au fost amenajate de primăria Cimișlia. Terenurile sunt repartizate în majoritatea zonelor orașului. Locurile de joacă necesită a fi dezvoltate și modernizate.	
	instituții de securitate (poliție etc.)	2						2								
	<i>Ind. Raportat la 1000 loc.</i>	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0					
	facilități sportive	3				2		1								
	<i>Ind. Raportat la 1000 loc.</i>	0,2	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0					
4.2.	locuri de joacă și starea acestora	8	0	3	0	1	1	1	0	0	2		2018	Primăria Cimișlia	7 locuri de joacă au fost amenajate de primăria Cimișlia. Terenurile sunt repartizate în majoritatea zonelor orașului. Locurile de joacă necesită a fi dezvoltate și modernizate.	
	<i>Ind. Raportat la 1000 loc.</i>	0,6	0,0	2,3	0,0	0,5	0,7	0,5	0,0	0,0	1,7					
4.3.	rețeaua de transport public,	În orașul Cimișlia există 5 rute ale transportului public, care circulă regulat în intervalul orelor 7-17. Orașul are un plan de dezvoltare a transportului public.											2018	Primăria Cimișlia	Planul Urbanistic General	
Indicatori Tehnici																
5.1.	Drumuri cu acoperire rigidă	28,3	0,0	2,7	4,2	3,0	2,4	7,1	3,6	3,8	1,5		2018	Primăria Cimișlia		
	<i>Ind. Raportat la 1000 loc.</i>	2,2	0,0	2,0	3,0	1,6	1,7	3,2	2,8	3,3	1,3					
	Drumuri Naționale	13,2			2,3			1,6	3,9	3,6	1,8					
	Drumuri Locale	15,1		2,7	1,9	3,0	0,8	3,2		2,0	1,5					

PROCESUL-VERBAL nr. 1
al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Cimișlia

Data: 11.09.2018

Locația: or. Cimișlia, incinta Școlii Profesionale Cimișlia, str. Ștefan cel Mare 12

Participanți: 10 persoane conform listei de semnături (se atașează)

Ordinea de zi: conform agendei (se atașează)

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Deschiderea ședinței a fost făcută de **Anastasia Ștefăniță**, Facilitator pentru dezvoltarea programului de revitalizare urbană în or. Cimișlia. Au fost prezentat suportul acordat în cadrul proiectului Sprijinirea administrației publice din Republica Moldova în implementarea politicii regionale prin dezvoltarea urbană integrată și sustenabilă, coordonat de Ministerul Investițiilor și Dezvoltării din Polonia. Astfel suportul tehnic reprezintă asistență și sprijin orașelor și municipiilor din Republica Moldova în procesul de elaborare a Programelor de Revitalizare Urbană. De asemenea a fost votată crearea comisiei consultative pentru elaborarea Programului de revitalizare urbană.
2. **Sidor Vasile**, Responsabil de procesul de Revitalizare Urbană din cadrul Primăriei Cimișlia, a prezentat etapele parcurse în cadrul elaborării programului de revitalizare urbană al orașului Cimișlia. Participanții la ședințe au fost informați despre datele analizei zonelor urbane, Rezultatul vizitelor zonelor urbane degradate, și rapoartelor de identificare a zonei de revitalizare.
3. **Radu Tucan**, Facilitator pentru dezvoltarea programului de revitalizare urbană în or. Cimișlia, a încadrat membrii comisiei consultative în discuția privind identificarea regulilor de petrecere a ședințelor comisiei. Membrii comisiei s-au expus pentru respectarea disciplinei și punctualității, respectul reciproc, implicarea fiecăruia în discuțiile din cadrul comisiei, tolerarea ideilor membrilor comisiei.
4. **Anastasia Ștefăniță**, a prezentat esența exercițiului de identificare a problemelor cu care se confruntă locuitorii zonei ȘPT. Membrii comisiei au fost împărțiți în două echipe, fiecare trebuie listeze conform importanței principalele probleme ale zonei. Rezultatul exercițiului a fost prezentat de câte un membru al echipelor, astfel principala problemă identificată de ambele grupuri este implicarea scăzută a locuitorilor în viața comunității și lipsa asociațiilor de locatari în cadrul blocurilor multietajate din zonă. O importanță mare s-a acordat problemelor legate de starea infrastructurii în zonă: drumurile învechite; lipsa iluminatului stradal, insuficiența spațiilor de agrement, terenurilor de sport și pentru copii învechite. Alte probleme identificate în cadrul exercițiului au fost poluarea pădurii din zonă cu deșeuri menajere, insuficiența transportului public în zonă, lipsa farmaciilor, comercianților mici în zonă. Radu Tucan a menționat că rezultatul exercițiului va fi inclus în cadrul programului de revitalizare.

La totalizarea exercițiului de identificare a problemelor, Anastasia Ștefăniță a propus să extindem aria de la problemele legate de infrastructură și factorul social, la problemele economice. Astfel pentru următoarea ședință s-a propus includerea în cadrul comisiei reprezentanților mediului de afaceri, pentru a identifica și problemele din alte domenii. Pentru a asigura legătura între identificarea problemelor și necesitățile zonei, Anastasia Ștefăniță a propus membrilor comisiei pînă la ședința următoare să formuleze necesitățile de revitalizare a zonei.

5. **Radu Tucan**, a propus planificarea următoarei ședințe a comisiei. Membrii comisii consultative au acceptat organizarea ședinței în data de 18 septembrie 2018, ora 18:00.

S-a decis:

1. Înstituirea Comisiei Consultative pentru elaborarea Programului de Revitalizare Urbană
2. Includerea în cadrul comisiei consultative a reprezentanților mediului de afaceri din zonă;
3. Următoarea ședință consultativă va fi organizată în data de 18 septembrie 2018, la ora 18:00;

Întocmit de: Sidor Vasile, specialist în scrierea proiectelor și atragerea investițiilor

semnătura

Sidor

Data: 18.09.2018

Locația: or. Cimișlia, incinta Școlii Profesionale Cimișlia, str. Ștefan cel Mare 12

Participanți: 19 persoane conform listei de semnături (se atașează)

Ordinea de zi: conform agendei (se atașează)

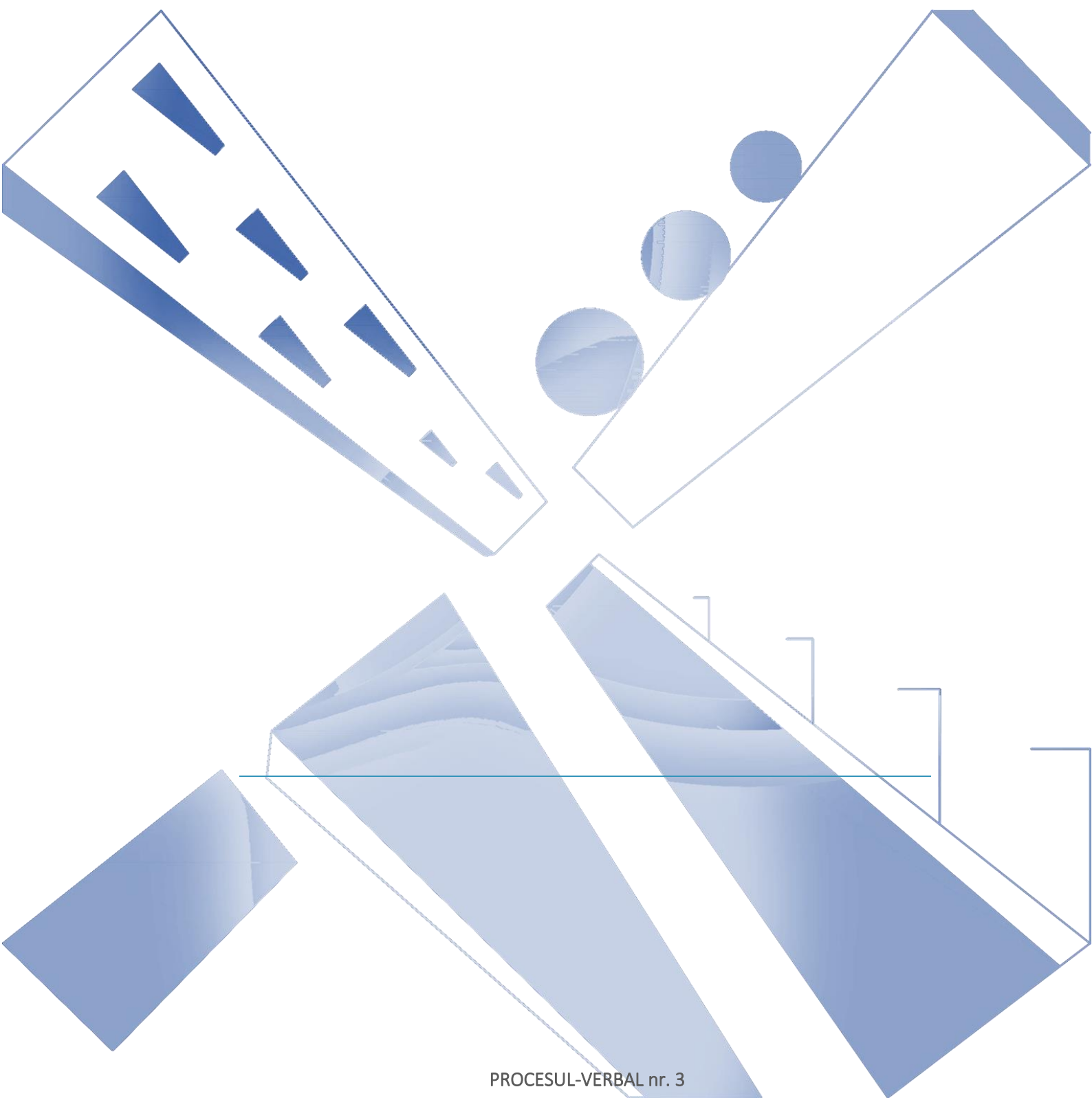
Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Deschiderea ședinței a fost făcută de **Sidor Vasile**, responsabilul din partea primăriei pentru dezvoltarea programului de revitalizare urbană în or. Cimișlia. Au fost reamintite regulile de ședințelor comisiei, a fost repetat exercițiul de identificare a problemelor pentru a interconecta cu exercițiul de identificare a necesităților zonei.
2. În cadrul identificării necesităților zonei fiecare membru al comisiei consultative s-a expus. **Radu Tucan, Facilitator**, a accentuat importanța identificării necesităților din fiecare din sectoarele de analiză – Social, Economic, Mediu, Spațial Tehnic. De asemenea s-a accentuat relevanța necesităților identificate în cadrul exercițiului, de care depinde implementarea programului de revitalizare. Principalele necesități identificate a fost : crearea asociației de locatari; renovarea utilităților publice; crearea unui centru socio-cultural în baza blocului existent la ȘP; crearea tarabelor pentru micii comercianți, realizarea campaniilor de conștientizarea față de problemele din zonă; crearea spațiilor de agrement; Amenajarea spațiilor verzi; organizarea activităților pentru diferite categorii de populației; Schimbarea locației activităților cultural sportive organizate de primărie din centru orașului spre zona revitalizare; atragerea serviciilor de farmacie, poștale, bancare; schimbarea aspectului zonei prin arta urbană; Organizarea acțiunilor de salubritate și amenajarea a teritoriului cu implicarea locuitorilor zonei; Valorificarea patrimoniului istoric al zonei.
3. Comisia consultativă a identificat resursele de care dispune zona și care ar putea fi folosite în cadrul procesului de revitalizare. Înainte de începerea exercițiului a fost accentuată identificarea diferitor tipuri de resurse: sociale; de mediu, economice, spațial -tehnice. Comisia consultative a fost divizată în 2 grupe, pentru care au fost repartizate câte o hartă a zonei, pe care membrii grupului au poziționat resursele zonei. Resursele identificate au fost: pădurea și spațiile verzi; râulețul care trece prin zonă; cuiburile de cocostârci; Monumentele naturale paleontologice(rîpa chioarei); Istoria zonei; drumul internațional Chișinău – Cimișlia; Școala Profesională; Stadioanele ȘP, Apartamentele sociale; fosta cazangerie; Agenții economici; Oamenii din zonă.

S-a decis:

4. Membrii Comisiei Consultative vor invita alți locuitori ai zonei de revitalizare la ședințe;
5. Următoarea ședință consultativă va fi organizată în data de 27 septembrie 2018, la ora 18:00;

Întocmit de: *Sidor Vasile*,
specialist în scrierea proiectelor și atragerea investițiilor



PROCESUL-VERBAL nr. 3
al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Cimișlia

Data: 27.09.2018

Locația: or. Cimișlia, incinta Școlii Profesionale Cimișlia, str. Ștefan cel Mare 12

Participanți: 15 persoane conform listei de semnături (se atașează)

Ordinea de zi: conform agendei (se atașează)

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Deschiderea ședinței a fost făcută de **Sidor Vasile**, responsabil din partea primăriei pentru dezvoltarea programului de revitalizare urbană în or. Cimișlia. **Anastasia Ștefăniță**, facilitator, a reamintit regulile de ședințelor comisiei, după care resursele zonei identificate în ședința din 18 septembrie, au fost repartizate în concordanță cu elementele de analiză- social, mediu, economie, spațial-tehnic.
2. Expertul din Polonia a explicat esența unui proiect de revitalizare, și diferența de implementarea altor tipuri de proiecte. Pentru identificarea ideilor de proiect, membrii comisiei consultative au fost împărțiți în 2 echipe. Fiecare din echipe a avut sarcina de a identifica ideile în concordanță cu problemele, necesitățile și resursele identificate în ședințele anterioare. Ideile identificate au fost prezentate publicului de câte un membru al echipelor. Rezultatele exercițiului se anexează.
3. Expertul din Polonia s-a expus asupra exercițiului de identificare a ideilor de proiect, menționând, că sunt puține activități pentru persoanele cu vârstă înaintată. De asemenea a fost menționată importanța implicării cetățenilor zonei în procesul de revitalizare și implementarea proiectelor, pentru a asigura durabilitatea acțiunilor. Pentru a prioritiza ideile de proiect identificate în cadrul ședinței, și activitățile în care gradul de implicare al rezidenților ar fi mai mare, membrii comisiei vor vota cele mai necesare idei de proiect.

S-a decis:

1. Membrii Comisiei Consultative vor invita alți locuitori ai zonei de revitalizare la ședința următoare pentru a viziona un film despre experiența Poloniei în domeniul revitalizării urbane;
2. Următoarea ședință consultativă va fi organizată în data de 4 octombrie 2018, la ora 18:00;

Întocmit de: Sidor Vasile, specialist în scrierea proiectelor și atragerea investițiilor

semnătura

Sidor

PROCESUL-VERBAL nr. 4
al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Cimișlia

Data: 04.10.2018

Locația: or. Cimișlia, incinta Școlii Profesionale Cimișlia, str. Ștefan cel Mare 12

Participanți: 18 persoane, conform listei de semnături (se atașează)

Ordinea de zi: conform agendei (se atașează)

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Deschiderea ședinței a fost făcută de **Sidor Vasile**, responsabil din partea primăriei pentru dezvoltarea programului de revitalizare urbană în or. Cimișlia. **Anastasia Ștefăniță**, facilitator, a reamintit regulile de ședințelor comisiei, după care s-a făcut o retrospectivă a ideilor de proiect identificate la ședința din 27.09.2018
2. După prezentarea fiecărei de proiect, au fost prioritizate ideile de proiect prin alegerea de comun acord cu membrii comisiei consultative.
3. Cele mai importante proiecte alese au fost discutate în cadrul comisiei. Scopul discuției a fost de a conceptualiza ideile de proiect și de a identifica părțile interesate în susținerea implementării proiectului.
4. În cadrul discuției a fost prezentată ideea de a repeta exercițiul privit în filmul despre experiența Poloniei în domeniul revitalizării urbane. Astfel, în cadrul fondurilor oferite pentru suportul tehnic în elaborarea programului de revitalizare pentru zona ȘP au fost identificate circa 7000 de lei pentru finanțarea unui mic proiect. Discuția despre modalitatea de finanțare a fost programată pentru următoarea ședință a comisiei.

Întocmit de: Sidor Vasile, specialist în scrierea proiectelor și atragerea investițiilor

Semnătura

Sidor

PROCESUL-VERBAL nr. 5

**al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Cimișlia
privind elaborarea unui mini-proiect de revitalizare urbană**

Data: 01.11.2018

Locația: or. Cimișlia, incinta Școlii Profesionale Cimișlia, str. Ștefan cel Mare 12

Participanți: 9 persoane, conform listei de semnături (se atașează)

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. La startul ședinței a fost prezentată oportunitatea de a implementa un mini-proiect de revitalizare urbană în zona ȘP. În rezultatul economiilor făcute în cadrul implementării activităților suportului tehnic privind elaborarea programului de revitalizare urbană în orașul Cimișlia, există posibilitatea de a implementa un proiect de circa 7000,00 lei. Membrii comisiei consultative au repetat exercițiul privit în filmul despre experiența Poloniei în domeniul revitalizării urbane. Cu suportul facilitatorilor Anastasia Ștefăniță și Radu Tucan, grupul de locuitori au identificat principalele necesități și probleme care ar putea fi soluționate. Principalele idei au ținut de dezvoltarea sistemului de iluminare stradală; echipament pentru tuns iarba; organizarea hramului sectorului, a unei acțiuni de salubritate și înverzire a zonei; suport pentru crearea asociațiilor de locatari pentru blocurile din str. Ștefan cel Mare 18,20,22,24. După mai multe discuții ideea de proiect aleasă pentru a fi implementată a fost dezvoltarea iluminatului stradal în curtea blocurilor multietajate și pe strada I. Secieru.
2. După identificarea ideilor de proiect, a fost elaborat un plan de acțiuni pentru implementarea proiectului. Astfel persoana responsabilă de revitalizare urbană cu specialistul în construcții din cadrul primăriei, urmai să elaboreze devizul de cheltuieli pentru proiect. Comisia consultative a fost numită responsabilă pentru mobilizarea locuitorii din zona blocurilor multietajate pentru acțiuni de salubritate și inițierea discuțiilor pentru crearea asociațiilor de locatari

Întocmit de: Sidor Vasile, specialist în scrierea proiectelor și atragerea investițiilor

Semnătura

